Europos LIETUVIS

Nr. 27 (1367) Londonas, 1977 m. liepos 5 d. XXXI metai

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Tiltai

JAV Lietuvių Bendruomenė pradėjo leisti naują biuletenį anglų kalba. Tas biuletenis pavadintas gana simboliškuvardu „Bridges" (Tiltai). Atseit, juo bus bandoma nutiesti dvasinius tiltus į tų tautiečių namus, kurie save skaito lietuviais, bet nebemoka lietuviškai kalbėti.

Kaip žinome, „E. Lietuvis", kaip ir kai kurie kiti Amerikos žemyno laikraščiai (net Lietuvoje leidžiamasis „Gimtasis Kraštas") taip pat bandė kai ką spausdinti angliškai. Tuo būdu buvo bandyta pritraukti per anksti iš lietuviškosios bendruomenės iškritusią jaunąją kartą.

Deja, šis bandymas nesusilaukė pritarimo. Dauguma pasisakiusiųjų nepritarė anglų kalbos į mūsų laikraštį įsivedimo (nors ir retkarčiais) projektui. Atsirado skaitytojų, kurie pagrasino visiškai atsisakyti laikraščio, jeigu ir toliau jame pasirodys angliškų rašinių. Tik gaila, kad dauguma pasisakiusiųjų nebuvo iš jaunųjų tarpo.

Tuo tarpu jaunoji karta šiaip ar taip be svetimųjų kalbų nebeapsieina. Štai Vokietijoje, kurioje turime vienintelę ne tik Europoj, bet tur būt visame laisvajame pasaulyje lietuvišką mokslo židinį — Vasario 16 gimnaziją, jaunimas savo biuletenyje jau griebiasi ir vokiečių kalbos. Nors kituose kraštuose, kaip matyti iš mūsų spaudos, lietuviškasis jaunimas tuo klausimu dar visiškai nesutaria. Pvz. Kanadoje torontiškiai šiai idėjai nepritarė, bet montrealiečiai buvę kitokios nuomonės.

Netrukus L. Sodyboje įvykstančioje skautų-jaunimo stovykloje taip pat numatoma vartoti anglų kalba. Stovyklos vadai ir organizatoriai, nerasdami kitokių priemonių tiltams į lietuviškai nebekalbančius nutiesti, yra nutarę kasdien porą valandų kalbėti jaunimui angliškai. Jie neranda kitokio kelio pradėti susigrąžinti nutolusius tautiečius, kurie lietuvių kalbą jau yra pamiršę.

Kol šis biuletenis dar nėra plačiau pasklidęs, sunku jį užgirti ar papeikti. Lietuviškoji spauda jį priėmė neivienodai. Vieni iš anksto pasmerkė, kiti užgyrė. Pvz. visiems gerai žinomi kanadiškiai „Tėviškės Žiburiai" (Nr. 22) savo įžanginiame straipsnyje, be kita ko, šitaip rašė:

„Su minėtu nauju žingsniu kyla klausimas: ar jis stiprins išeivijos lietuviškumą, ar silpnins? Be abejonės, bus balsų, sakančių, kad tai žingsnis, vedąs į lietuviškumo silpninimą, nes esą skatins jaunąją kartą nesimokyti lietuvių kalbos ir pasitenkinti vien anglų kalba. Iš pirmos pažiūros tai atrodo patriotinė nuomonė, tačiau iš esmės klaidinga. Tokio biuletenio ar laikraščio leidimas ne tik neatgrasys nuo mokymosi lietuvių kalbos, bet dar paskatins jos mokytis. Kai nutolęs žmogus nuo lietuvybės, beskaitydamas „Bridges", gyviau susidomės lietuvių gyvenimu, pajus reikalą domėtis ir lietuvių kalba. Kai sustiprės lietuviškoji sąmonė, ras kelią ir į lietuvių kalbą. Kas pamatys savo tautos praeities lobius, ims ieškoti ir rakto į juos. Taigi, tokio dvasinio tilto nutiesimas į nutolusius lietuvių išeivijos ssluoksnius yra misijonieriškas darbas. O tokių sluoksnių, ypač JAV-se, yra gana daug. Į juos reikėjo pradėti tiesti tiltus daug anksčiau. Dalykas jau pavėluotas, nes susiorientavimas esamoje būklėje pareikalavo per daug laiko. Vis dėlto geriau vėlau, negu niekad. Gal būt per tris dešimtmečius daug prarasta, bet ne viskas. Dar yra daug galimybių dvasiniams tiltams, ypač dabar, kai etninių grupių reikšmė ir sąmonė pradėta labiau vertinti visoje Šiaurės Amerikoje."

Žinoma, yra gaila ir net tragiška, kad vos tris dešimtmečius išgyvenę išeivijoje, jau turime griebtis svetimos kalbos, norėdami supažindinti jaunąją kartą su Lietuvos istorija bei kultūra ir išmokyti lietuviškai... Gal iš tikrųjų dalykas jau kiek ir pavėluotas, bet kaltė už tą pavėlavimą daugiausia tenka vyresniajai kartai, tėvams. Ar beskubėdami visom keturiom įsikibti į materialines gėrybes, susikrauti kiek galima daugiau pinigo ir įsigyti turto, nepraradome savo didžiausių tautinių vertybių, neišmokydami vaikų lietuviškai?

Biuletenis anglų kalba gal nebus pati geriausia priemonė prarastam turtui susigrąžinti. Bet kas gali pasiūlyti ką nors geresnio?

J. Vikis

NAUJA RESPUBLIKA

Birželio 26 d. vidurnakti Afrikoje paskelbta nauja Djibouti respublika. Tai yra 49-toji Afrikos valstybė, turinti tiktai 240.000 gyventojų. Iki šiol per 114 metų šią gentim pasiskirsčiusią valstybėlę prie Raudonosios jūros valdė prancūzai. Naujoji respublika jau iš pat pradžios susiduria su dideliais sunkumais, nes dėl jos patogaus išėjimo į Raudonąją jūrą varžosi kaimyninės Somalija ir Etiopija.

Pasaulyje

MASKVA SMERKIA EUROKOMUNIZMĄ

Nors Ispanijos komunistų vadas Santiago Carrillo nuo mažens yra marksistas, bet jo palinkimas į demokratinį komunizmą (eurokomunizmą) nepatiko Kremliui. Tarptautinis žurnalas „New Times" apkaltino jį vedant kraštą į agresyvaus imperializmo rankas. Žurnalas nuėjo taip toli, kad Carrillos veiklą tiesiog pavadino šmeižiančiu antisovietizmu.

S. Carrillo parašė knygą „Eurokomunizmas ir valstybė", kurioje pasisako, kad kiekviename krašte komunizmas turi susirasti nuosavą kelią. Tokį pasisakymą žurnalas laiko išsigimusiu nukrypimu nuo tikrojo marksizmo-leninizmo kelio. Toje knygoje Ispanijos komunistų vadas laiko Sovietų bandymą Vakarų Europos komunistų partijas formuoti pagal savo modelį kišimuisi į tų partijų vidaus reikalus.

Šitoji Kremliaus ataka taip pat taikoma ir Prancūzijos bei Italijos komunistų partijoms, kurios yra pasisakiusios prieš disidentų persekiojimą ir Stalino laikų grąžinimą.

Straipsnis užbaigiamas tokiu nedviprasmišku pareiškimu: „Vienintelis komunizmas yra tas, kuriam pagrindus padėjo Marksas, Engelsas ir Leninas, ir kurio principais turi vadovautis šių dienų komunistų veikla".

Pažymėtina, kad Prancūzijos, Italijos, Ispanijos ir Belgijos komunistų partijų vadai ir spauda pasisakė prieš „New Times" aštrią kritiką.

Kalbant apie kunigų paruošimą ir vienintelę seminariją užsimenama, kad kandidatai negali būti priimami be KGB patikrinimo. Čia pat pacituoja sakinį iš LKB Kronikų, kuris šitaip skamba: „Didžiausias KGB prasikaltimas yra užverbuoti klierikus ir kunigus, kad jie vėliau sunaikintų Bažnyčią".

TITO VYKS Į KINIJĄ

Kinijos partijos vadas Hua pakvietė Jugoslavijos prezidentą Tito rugpiūčio mėnesį apsilankyti Kinijoje. Kvietimas priimtas. Tai bus pirmas jo vizitas į Kiniją, kuri siekia užmegzti glaudesnius santykius su Europos komunistų partijomis. Laukiama, kaip į tai reaguos Sovietų Sgos ir Rytų Europos vyriausybės.

PREZIDENTAS TEISINASI

JAV prezidentas J. Carter spaudos konferencijoje teisinosi, kad jis, kalbėdamas apei žmogaus teises, neturįs galvoje vien tiktai Sov. Sąjungą. Esą, jeigu sovietai jo pareiškimus prisitaiko sau, tai jie pasirenka kepurę, kuri jiems tinka. Per paskutinius kelis mėnesius prezidentas esąs kalbėjęs apie L. Brežnevą vien tiktai gražius komplimentus.

Iš tiesų Sov. Sąjungos vadai prisimena ne pačius paskutinius mažiau reikšmingus prezidento J. Carterio pareiškimus, bet anuos laikus, kai jis parašė laišką dr. Sacharovui ir priėmė Vašingtone disidentą V. Bukovskį.

Grįžęs iš Paryžiaus, JAV valstybės sekretorius C. Vance pareiškė, kad JAV-Sov. Sąjungos santykiai šiuo metu esą gerokai atšalę.

BRITANIJOS KOMUNISTAI NESUTARIA

Eritanija yra gal vienintelis kraštas Vak. Europoje, kur komunistų skaičius ne daugėja, bet mažėja. Pvz. 1950 m. už komunistų kandidats į parlamentą balsavo 91.000 gyventojų, o 1974 m. jau tiktai 32.000 (0.1%). Komunistų partijos narių skaičius siekia vos 28.000.

Per neseniai įvykusį masinį susirinkimą paaiškėjo, kad partijai gresia skilimas. Dabartinė partijos vadovybė, nors ir bando sėdėti ant dviejų kėdžių, bet labiau linkusi remti vadinamąjį eurokomunizmą. Partijos organas „The Morning Star" smerkia Sovietų Sąjungą už disidentų persekiojimą, nepritaria Sovietų politikai Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir kituose Rytų Europos kraštuose, kur varžomos civilinės laisvės. Iš kitos pusės — du trečdaliai to laikraščio parduodama Sovietų Sąjungoje bei kituose socialistiniuose kraštuose. Partijos vadovybė pasinaudoja specialiomis kelionių ir atostogų lengvatomis bei visokeriopa moraline parama.

Skaičiuojama, kad apie trečdalis britų komunistų partijos narių be jokių sąlygų remia Maskvos politiką ir nori pasilikti po jos sparnu. Jie dar pareikalavo, kad partijos vadovybė iki ateinančio kongreso (lapkričio mėn.) apsispręstų, kuriuo keliu nori sukti: pasilikti su Maskva, ar eiti su eurokomunistais. Paskutiniuoju atveju Maskvos šalininkai graso atsiskirti ir sukurti naują komunistų partiją.

Iš šalies žiūrint, Maskva turėtų būti tokiu skilimu patenkinta, nes žinotų, kur jos tikrieji draugai. Tačiau atsižvelgiant į tokį mažą skaičių, būtų žymiai geriau, kad partija nesuskiltų. Maskva žino, kad dabartinė Britanijos komunistų partijos netiesioginė įtaka krašto gyvenime yra žymiai didesnė, negu priklausytų pagal narių skaičių. Studentijoje, profesinėse sąjungose, priešrasistiniame judėjime, kooperacijoje ir iš dalies pačioje Labour partijoje komunistų partija vaidina labai svarbų vaidmenį. Net ir tie, kurie atvirai pasisako prieš diktatūrą ir žmogaus teisių varžymą, reikalauja, kad Britanija pasitrauktų iš Europos Bendruomenės ir Nato.

Atskilusios partijos įtaka žymiai sumažėtų. Dauguma intelektualų pasiliktų su eurokomunistais, nes jie negali atleisti už paklusnumą Maskvai po nacių-sovietų pakto ir Čekoslovakijos invazijos. Anot vieno britų dienraščio, Maskvai prisieitų pasirinkti, kas geriau — švelnūs heretikai, ar nepajėgūs ištikimieji?

NESUSITIKO

Prancūzijos komunistų vadas Marchais nepasimatė su Paryžiuje apsilankiusiu L. Brežnevu. Šį faktą spauda įvairiai komentuoja. Vieni mano, kad Brežnevas norėjo prikišamai įrodyti, jog Marchais peršamas eurokomunizmas jam yra nepriimtinas. Kiti galvoja, kad Prancūzijos komunistų vadas bijojo netekti populiarumo, pasimatydamas su L. Brežnevu, kuris mano, kad tik sovietinis komunizmas yra neklaidingas. Pagaliau esama ir tokių, kurie galvoja, kad tai buvo iš anksto sutartas manevras, siekiąs patenkinti abi puses.

Mirė pasaulio skaučių vadovė

Birželio 26 d. Bromley (netoli L. Sodybos) mirė viso pasaulio skaučių vadovė Olave lady Baden-Powell, sulaukusi 88 metų amžiaus. Pasak britų spaudos, jos gedi daugiau kaip 20 milijonų skautų ir skaučių, išsisklaidžiusių visame pasaulyje (daugiau kaip 100 valstybių). Mirusiosios pelenai bus nuvežti į Neyrį (Kenijoje), kur palaidotas jos vyras, skautų įkūrėjas R. Baden-Powell.

1912 m. ji ištekėjo už gen. R. Baden-Powellio ir nuo to laiko visa širdimi įsitraukė į skautiškąjį judėjimą. 1918 m. ji pasidarė Eritų imperijos skaučių vadovė, o 1930 m. viso pasaulio vyriausioji skautė — vadovė.

Siekdama apjungti viso pasaulio jaunimą į vieną darnią ir taikingą šeimyną, ji visą savo gyvenimą praleido lankydama įvairius kraštus ir globodama juose įsikūrusias skaučių organizacijas. Suskaityta, kad ji yra skridusi pas pasaulyje išsiblaškiusią savo „šeimyną" 648 kartus.

Turėjo lady Baden-Powell ryšį ir su Lietuvos skautėmis bei skautais. Pirmą kartą Lietuvos skautai ją sutiko 1933 metais, kai kartu su savo vyru, šeima ir 650 anglų skautų-čių aplankė Palangoje suorganizuotą skautų sąskrydį. Ta proga Baden Powelliui Palangos burmistras J. Šliūpas įteikė Palangos Garbės Piliečio diplomą ir menišką gintaro kūrinį, o žmonai gyvų gėlių puokštę.

1937 m. Tarptautinis Skaučių biuras buvo paskelbęs varžybas skaučių uniformų ir ženklų piešimo knygelei išleisti. Premijų komisijos pirmininkė buvo lady Baden-Powell. Toji komisija pirmąją premiją paskyrė Šiaulių skautei Sofijai Arvazaitei.

Tais pačiais 1937 m. lady O. Baden-Powell aplankė lietuves skautes tarptautiniame sąskrydyje Olandijoje, kur dalyvavo 30.000 skautų. Atvykusią į lietuvaičių skyrių savo vyriausiąją vadovę mūsų skautės apdovanojo lietuviška priejuoste.

Pagaliau ir išeivijos skautės, kol dar nebuvo išsiblaškiusios po visą pasaulį, 1948 m. Naujųjų Metų proga pasiuntė savo vyr. vadovei sveikinimą ir kryžių su įrašu.

Paetso laiškai

Vakarus pasiekė trys buvusio Estijos prezidento Paetso laiškai, rašyti apie 1950-1955 metus (pagal sovietinę enciklopediją Paetsas yra miręs 1956 m. sausio mėn.). Jis buvo suimtas ir deportuotas į Sibirą 1940 m. liepos 30 d.

Estijos general. konsulas JAV E. Jaakson palygino prezidento rašysenąir parašą su turimais dokumentais ir pripažino, kad laiškai yra autentiški.

Pirmasis laiškas taip skamba:

„Tautiečiai! Sveikinu jus mūsų kovojančiame krašte, Rusijos kalėjimuose, užsieny ir tremtyje, linkėdamas jums dvasinės stiprybės ir ištvermės teisingoje pasipriešinimo kovoje. Netrukus mes būsime laisvi.

Taip pat siunčiu linkėjimus Lietuvos ir Latvijos rezistencijos herojams ir visiems pabėgėliams. Aš didžiuojuosi jūsų tvirtybe, būkite drąsūs, pasitikėkite savimi ir bandykite pasiekti mūsų didįjį tikslą — išlaisvinti mūsų namus ir tėvynę" (Parašas ir pirštonuospaudas).

Antrajame laiške K. Paets rašo:

„Nuo 1940 m. esu laikomas be teismo ir apkaltinimo buvusioje neturtingų Rusijos žydų ligoninėje, kurioje, kaip buvęs Estijos respublikos prezidentas, esu tyčia įvairiais būdais paženimamas ir grasinamas. Dėl senyvo amžiaus ir labai sunkių sąlygų mano sveikata labai blogėja. Sunku ir aprašyti visas priemones, naudojamas man paniekinti. Atėmė visus mano daiktus, nebeleidžia net vadintis tikruoju vardu. Esu tik Nr. 12. Negaunu leidimo susirašinėti su namiškiais ir gauti iš jų pašalpos. Maistas čia blogas — nusilpau, taip pat nusilpo mano akys ir ausys. Į mano protestą dėl neteisėto laikymo kalėjime niekas neatsižvelgia. Aš net negaunu tos pagalbos, kuri kituose kraštuose teikiama gyvuliams nuo žiauraus elgesio apsaugoti.

Greit būsiu 80 metų — tad gyventi liko nebe daug. Esu gimęs laisvas, norėčiau ir numirti laisvėje. Niekas manęs neteisė — gyvenau kaip laisvas žmogus, toks norėčiau ir numirti. Aš tebesu Estijos respublikos prezidentas ir turiu teisę reikalauti (neįskaitomas žodis), kad su manim tinkamai elgtųsi, nes mano kraštas yra laisvas ir nepriklausomas. Tikiuosi, kad viešoji opinija padės apsaugoti mano žmogiškąsias teises ir pagelbės išsivaduoti iš šio biauraus kalėjimo, kuriame viešpatauja žiauri jėga ir neribota neteisybė. Aš esu čia kaip Estijos respublikos prezidentas" (Parašas ir pirštonuospaudas).

Spėjama, kad pakartotinas pareiškimas apie prezidento pareigas galįs būti kaipo noras paneigti sovietų paleistus gandus, kad K. Paets savanoriškai atsisakęs prezidento pareigų. Iš paminėjimo 80 metų amžiaus esą galima spėti, kad laiškas rašytas 1954 m. (Paets buvo gimęs 1874 m.).

Tretysis laiškas adresuotas Jungtinėms Tautoms.

„Kreipiuosi į JT ir visą civilizuotą pasaulį, prašydamas padėti Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojams, kurie dėl žiauraus rusų okupantų elgesio gali žūti.

Pareiškiu, kad Baltijos valstybių prijungimas 1940 m. brutaliai pažeidžia tarptautinius įstatymus ir falsifikuoja gyventojų laisvą valią.

Gelbėkite tuos žmones nuo visiško sunaikinimo ir padėkite jiems laisvai pasirinkti jų pačių likimą. Suorganizuokite Baltijos valstybėse J. Tautų oficialią agentūrą, kurios priežiūroje (du žodžiai neįskaitomi) tų kraštų žmonės galėtų laisvai balsuoti.

Tebūnie Estija, Latvija ir Lietuva laisvos ir nepriklausomos valstybės" (Parašas ir pirštų nuospaudas).

UBA

GINA ŽYDUS

Penki Eritanijos parlamento nariai (dviejų didžiųjų partijų) atvyko į Belgradą ginti Sovietų Sąjungos žydų emigracijos reikalų. Jie reikalauja, kad šis klausimas būtų įtrauktas į konferencijos darbų programą. Jugoslavijos valdžia leido jiems sušaukti spaudos konferenciją.

Septynios DIENOS

— Britų konservatorių vadė M. Thatcher lankėsi pas popiežių ir turėjo pusę valandos užtrukusį pasikalbėjimą.

— Buvęs JAV prezidentas G. Ford žaisdamas golfą sužeidė žmogų, kuris turėjo būti nugabentas į ligoninę.

— Ugandos prezidentas Amin esąs nutaręs galutinai nutraukti diplomatinius ryšius su Britanija ir parduoti ambasados namus Londone.

— Septyni teologai, dauguma anglikonai, parašė knygą (The Myth of God Incarnate), kurioje paneigiamas Kristaus dieviškumas.

— Sovietų Sąjungoje pasirodė nedidelė knygutė „Apie tikras ir tariamas laisves", kurioje ypačiai daug rašoma apie V. Bukovskį.

— Apie tūkstantis gyventojų kas mėnesį palieka Rodeziją. Dėl nuolatinių sukilėlių užpuldinėjimų jie nebesijaučia saugūs.

— Šiaurės jūra jau patiekia pusę Britanijoje sunaudojamos naftos kiekio.

— Anglijos baruose siūloma įvesti geltonas korteles, kurias baro vedėjas įteiks nepilnamečiams, geriantiems alkoholinius gėrimus. Gavęs kortelę, svečias turės išeiti arba pakeisti gėrimą.

— Popiežius kol kas nepasisakė dėl arkiv. M. Lefebvre, kuris nepaklausė jo draudimo ir įšventino 14 naujų kunigų ir 16 subdiakonų. Kalbama apie katalikų Bažnyčios skilimą.

— Britanijoje yra daugiau kaip 7.5 milijono pensininkų. Apie pusė iš jų šalia pensijos dar gauna socialinę pašalpą.

— Devynios Europos Bendruomenės valstybės pasisakė už reikalą įkurti Palestinos valstybę.

— Seato organizacija, įsteigta 1954 m. Azijai nuo komunizmo apsaugoti, nustojo veikusi.

— Švedijos seismologijos stotys užregistravo stiprius požeminius sprogimus Semipalatinsko srityje, kur sovietai bando savo atomines bombas.

— Prahoje įvyko 76 kraštų komunistų ir kraštutinių kairiųjų konferencija, kurioje E. Ponomarevas reikalavo pripažinti Sov. S-gos partijai vadovaujamą vaidmenį. Ispanijos komunistų partijos atstovai nedalyvavo.

— Ispanijos komunistų laikraštis „Triunfo" paskelbė S. Carrillos straipsnį, kuriame sakoma, kad Sovietų kritikai pamiršo, jog pasaulinis komunistų judėjimas nėra bažnyčia, o Maskva nėra Roma. Inkvizicijos laikai esą pasibaigę.

— Brazilija — didžiausias pasaulyje katalikų kraštas, legalizavo divorsus.

— Vardinių proga L. Brežnevas prisiuntė sveikinimą Ispanijos karaliui Juan Carlos.

— Pasaulio Maisto Taryba, siekdama panaikinti bado pavojų, nutarė kasmet sudaryti 10 milijonų tonų maisto atsargas.

— Britų opozicijos (konservatorių) partijos vadė M. Thatcher Romoje pasakytoje kalboje užakcentavo, kad jos vadovaujamoji partija pasisako už vieningą Europą ir Europos Bendruomenę.

— Nors oficialiai neskelbiama, bet pasak korespondentų pranešimus Ghanoje (Afrikoje) siaučia badas.

— New Yorke JAV prezidentas J. Carter suruošė pietus, kuriuose dalyvavo 1.000 svečių, ir kiekvienas mokėjo po 1.000 dolerių. Pelnas paskirtas demokratų partijai.

— Rodezijoje užs. reik. ministras P. van der Bly pareiškė, kad jos baltieji gyventojai kovos dėl kiekvienos žemės pėdos, bet nepriims jiems primestų krašto valdymo sąlygų.

— Britų prof. sąjungos siūlo kur tik galima pramonėje nevartoti azbesto, nes jis yra kenksmingas darbininkų sveikatai.

— Vidaus reikalų ministras Anglijoje siūlo girtuoklių ir tvarkos ardytojų nebesiųsti į kalėjimą, bet padidinti piniginės bausmes.

— Popiežius pakėlė penkis dvasininkus į kardinolus. Jų tarpe vieną juoduką ir vieną čeką — Frantisek Tomasek.

— Iš Jugoslavijos ištremtas amerikietis L. Dende, platinęs pamfletus apie žmogaus teisių pažeidimus Lenkijoje.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. Tel. 01-7272470

Registered as a newspaper at the Post Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Prenumeratos kaina metams 9.00 sv. pusei metų — 4.50 sv.; dolerio kraštuose — 19.50 dol. metams; Vokietijoj — DM 45.

Už laikraštyje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija neslima atsakomybės.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 2.00 sv. už colį. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau

Petras Mašalaitis – solenizantas

Teisininkas ir D. Britanijos liet. visuomenės veikėjas Petras Mašalaitis yra dvigubas solenizantas: š. m. birželio mėn. jis atšventė savo amžiaus 70 metų ir visuomeninio darbo D. Britanijoje 30 metų sukaktį.

Gimė Petras Mašalaitis per pačias Petrines, 1907 m. birželio 29 d., gražiai M. Slavėnienės aprašytame Pilotiškių kaime, Gudelių vls., Marijampolės aps. Jis buvo vidutinio ūkininko gausios šeimos jauniausias vaikas. Kai jis gimė, jo vyriausias brolis, vėliau tapęs Ministerių kabineto kanceliarijos viršininku, jau buvo įpusėjęs gimnaziją.

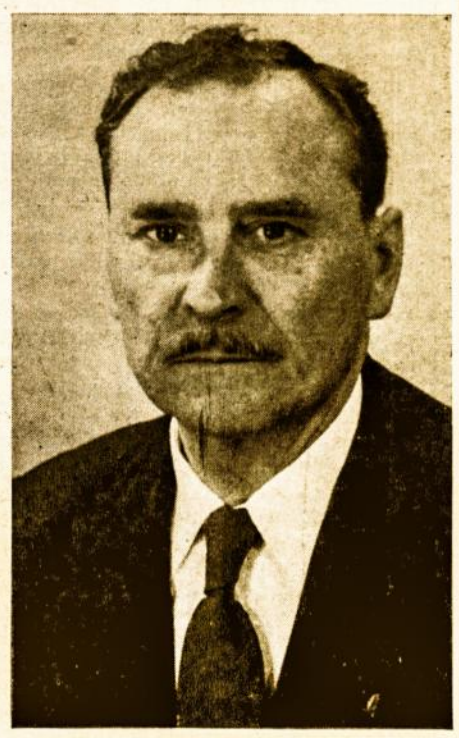

Mokėsi Petras Prienų ir Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijose. 1931 m. gavęs brandos atestatą, įstojo į V. D. U. Technikos fakultetą, bet 1935 m. perėjo studijuoti teisę. Tuo pat laiku pradėjo dirbti Teisingumo ministerijoje. Gimnazistu būdamas pirmiau priklausė ateitininkų organizacijai, bet nuo IV klasės įsirašė į šaulius ir jaunalietuvius. Universiteto laikais priklausė „Plieno" vyrijai ir neolituanams, todėl, atėjus bolševikams, buvo tuoj atleistas iš darbo. Tada gavo darbo Spaudos Fondo Enciklopedijos leidykloje.

Rusams iš Lietuvos pasitraukus, 1941 m. liepos 10 d. P. Mašalaitis buvo Laikinosios Lietuvos vyriausybės pakviestas vėl grįžti dirbti Teisingumo ministerijon. 1943 m. gegužės 16 d. buvo paskirtas kalėjimų departamento direktorium. Frontui vėl artėjant prie Kauno, pasitraukė į tėviškę, o iš ten 1944 m. rugsėjo 1 d. su skaudančia širdimi perėjo Širvintos tiltą. Palikęs arklius vienoje Prūsijos geležinkelio stotyje, nuvažiavo į Vieną. Neradęs ten nei pastogės, nei darbo, netrukus persikėlė į Duesseldorfą, kurio apylinkėse dirbo daržininkystėje ligi pat karo pabaigos. Po to gyveno Velberto ir Greveno pabėgėlių stovyklose, o iš ten 1947 m. gegužės 6 d. išvyko į Angliją.

Anglijoje P. Mašalaitis pradžioje dirbo žemės ūkyje. Įsteigęs Malverno stovykloje DBLS skyrių, 1947 m. rudenį persikėlė į Londoną, kur dirbo Hans Crescent pereinamoje stovykloje ir vėl suorganizavo naują DBLS skyrių. Per kelis metus Londono II skyriaus valdybą tuo laiku sudarė: pirm. P. Mašalaitis, valdybos nariai: Melita Saugaitė ir J. Vilčinskas. Vėliau, per daugelį metų J. Mašalaitis buvo DBLS Centro valdybos narys, vicepirmininkas ir Lietuvių Namų Akc. b-vės direktorius. Paruošė DBLS Įstatų projektą, kuris 1969 m. kovo 15 d. buvo suvažiavimo priimtas. Pagal šių dienų papročius tie įstatai galėtų būti vadinami Mašalaičio konstitucija. Ji apjungia visas D. Britanijos lietuvių organizacijas į vieną sąjungą — DBLS, kuri nuo to laiko tapo Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės nariu.

Privačiame gyvenime P. Mašalaitis, gyvendamas Londone, grįžo į savo jaunose dienose pasirinktą profesiją — inžineriją. Pragyvenimą užsidirbdamas fabrike, visą laisvalaikį paskyrė visuomeniniam darbui. Jis ilgus metus vadovavo Londono meno sambūriui „Vaidila", kartais pats vaidindamas, ar režisuodamas. Bendradarbiaudamas su A. Kaulėnu ir F. Neveravičium, jis pastatė 25 veikalus, organizavo įvairias pramogas, niekad nenutoldamas nuo visuomenės, nešdamas meną liaudžiai.

Tarp nesuskaitomų darbų, kuriuos P. Mašalaitis tebedirba būdamas pensininkas, reikėtų paminėti jo veiklą Londono Sporto ir Socialinio klubo vadovybėje, parapijos komitete, neskaitant ilgalaikių darbų Lietuvos Atgimimo Sąjūdyje, kurio Anglijos vietininkijos pirmininku jis yra jau labai daug metų. Tautos Fondo Atstovybėje jis yra bene nuo pat tos organizacijos įsteigimo D. Britanijoje. Ketverius metus buvo Atstovybės pirmininku.

Žengdamas į savo amžiaus aštuntąją dešimtį, mūsų solenizantas įsijungė į jauniausią Londono lietuvių organizaciją — Pirmadienio klubą, aktyvistų pensininkų vyriją. Kaip kitur, taip ir šioje organizacijoje galima matyti Petro Mašalaičio svarbiausius būdo bruožus — jo gilų demokratiškumą, toleranciją kitų politinių srovių atžvilgiu, altruizmą ir draugiškumą. D. Britanijos lietuviai gali didžiuotis ir džiaugtis, turėdami tokius žmones savo vadovybėse.

Ilgiausių Metų garbingam solenizantui!

J. Vilčinskas

PRAŠO PAMINĖTI

„Lietuvių Dienų" birželio mėnesio numeris yra skirtas mokytojai, rašytojai ir redaktorei Danutei Bindokienei paminėti. Josios nuotrauka puošia viršelį. Žurnalistas Jonas Jasaitis gražiai aprašo mokytojos D. Bindokienės darbus ir pasisekimus. Supažindinama su Kr. Donelaičio lituanistinėmis mokyklomis, kuriose jinai dirba ir yra direktoriaus pavaduotoja. Patiekiama Bindokienės raštu bibliografija.

Minima dr. J. Griniaus 75 m. sukaktis. Rašytoja Alė Rūta pateikia savo eilėraščius ir Petro Melniko knygos kritiką.

Užbaigiama rašytojo Jurgio Gliaudos tikrovinė novelė „Teismas Biržely". Pagerbiamas rašytojas Jurgis Gliauda, laimėjęs Vyskupo Valančiaus tema premiją už novelę. Paminima M. B. Stankūnienės meno darbai.

Šis Lietvių Dienų numeris yra gausiai iliustruotas lietuvių veiklos nuotraukomis.

Angliškoje dalyje pateikiama dr. K. Bobelio kalba dėl saugumo ir bendradarbiavimo Europoje. S. Rūkienė, Sibiro kankinė, aprašo lietuvių pergyvenimus Sibire. Taip pat telpa plokštelių ir knygų recenzijos.

Lietuvių Dienas leidžia Antanas Skirius, redaguoja Redakcinė kolegija. Metinė prenumerata yra $12.00.

Lietuvių Dienų adresas yra — 4364 Sunset Boulevard , Los Angeles, California 900029, USA.

Nusiųskite savo adresą, gausite keletą numerių susipažinti nemokamai.

Knyga apie Putiną

Jurgis Gliauda

Prieš dešimtį metų (1967 m. birželio 7 d.) Lietuvoje mirė garsusis poetas ir rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas. Nors jau ir spausdinome plačią J. Kuzmickio recenziją apie Nidos išleistąją knygą apie Putiną, bet norėdami kiek galima ryškiau paminėti jo mirties sukaktį, dedame ir rašytojo J. Gliaudos prisiųstą šios knygos, o kartu ir Putino vertinimą. **Red.**

Nenuilstamoji „Nida" (Nidos knygų klubas) kasmet džiugina vis naujomis knygomis. Išeivijos gyvenimo sąlygomis, veikdama lietuviškų telkinių periferijoje, Anglijoje, „Nida" sustojo ties savo būsima šimtąja knyga! Devyniasdešimt devintuoju leidiniu pasirodė „Putinas mano atsiminimuose". Puiki knyga, prirakinanti dėkingo skaitytojo dėmesį.

Atsiminimų autorė yra Magdalena M. Mykolaitytė-Slavėnienė, jaunesnioji poeto Vinco Mykolaičio Putino sesuo. Jeigu jus domina, vieniems labai sudėtinga, kitiems giliai tragiška Putino asmenybė, ši knyga apie poetą, „Putinas mano atsiminimuose", ne tiktai atneš didžiulį glėbį pažintinės medžiagos, bet ir estetinį pasitenkinimą bei netolimos praeities žavesį.

Būdama penkiolika metų jaunesnė už savo brolį, autorė gyveno greta jo per visą Nepriklausomybės periodą, ji buvo poeto globojama. Iš Mykolaičių sodybos atvežta Kaunan, ji buvo savo vyresniojo brolio išlaikoma ir mokslinama. Toks nuostabus broliškos meilės vaizdas.

Puikūs puslapiai apie kaimo mergaitės susitikimą su Laikinąja sostine ir laipsniškas, tolygus įaugimas į Laikinosios sostinės gyvenimą, į mokslą, dargi į teatrą. Tai buvimas garsaus brolio šešėlyje, pilnas jautraus naivumo scenų, tai sustojimas prie sunkių sprendimų ir apsisprendimų. Penkiolikos metų autorės ir jos brolio amžių tarpsnis suteikė jai reikiamą vertinimo perspektyvą, jautriai aplinką pagauti, stebėti, užjausti ir netapti teisėja.

Betarpiški įspūdžiai įausti į platų aplinkos povaizdį. Kai kada atsiminimų asmuo užstoja foną. Neretai margas, ryškus, dinamiškas fonas įtraukia Putiną į savo vitražą. Ar vienaip, ar kitaip — poetas stovi prieš mus kaip didžiulis, sudėtingas pasaulis savyje.

Autorė gyvena Australijoje. Ji poetė. 1973 metais išleido poezijos rinkinį „Nežinomi keleiviai". Nenuostabu, kad jos atsiminimai apie brolį poetą nėra vien tiktai kruopšti, atranki medžiaga (kas yra būtina gerai parašytų atsiminimų sąlygai), bet duota daugiau. Džiugina vis didėjanti fabulos įtampa, jaučiamas romano dinamikos elementas, polėkio dvelksnys ir kolorito lyrizmas.

Prieš dešimtį metų šių atsiminimų fragmentai pasirodė „Aidų" žurnale. Dabar tie fragmentai įėjo į šių atsiminimų turinį. Autorė nesikėsino duoti Putino kūrybinės biografijos paveikslų, kur viešpatautų datos ir svetimos nuomonės. Ji sukūrė, nelyginant, plačią graviūrą, kur linijos tikslios ir tvirtos. Ta graviūra tolygi tirštų dažų paveikslui. Gal būt šie atsiminimai bus raktas šifruoti, kodėl Putinas susiformavo toks, o ne kitoks? Gal būt šie atsiminimai bus raktas atspėti ir suprasti atsiminimų autorės, poetės, intuicijos ir kūrybos versmes? Knyga pati savyje yra atsiminimų ir asmeninės išpažinties meno veikalas savyje.

Visa dėstymo sritis paprasta, reališka, be ornamentikos ir be lakonizmo. Staiga skaitytojas pajunta — dėstymas pagauna jį galinga, daininga, skambančia srove. Sakinio matas, žodžių išdėstymo proporcijos, vaizdų atskleidimas ir pabaiga neša nuolatinį estetinį pasitenkinimą...

Apie Putiną jau susidarė „putinianos" versmė. Dr. Jonas Grinius, Jonas Lankutis, Pranas Naujokaitis, A. Maceina, V. Kubilius, I. Kostkevičiūtė, M. Krupavičius...

Platus tyrinėjimų baras ir gausus derlius pulsuoja periodikoje šiapus ir anapus egzylio ribos. Ir pats Putinas parašė šimtą įdomiausių puslapių apie savo vaikystę. Eet itin meniškai ir šiurpulingai atvirai Putinas atskleidė save literatūros kūriny, romane „Altorių šešėly", savo sudėtingiausių išgyvenimų labirintus. Beveik kiekvienas to romano skaitytojas sutapatina Putiną su Liudu Vasariu.

Daugiau, kaip dvidešimtį metų gyvendama šalia Putino, autorė gerai pažino kasdieninę Putiną supusią rutiną. Autorė stovėjo greta savo didžiojo brolio jo lemtingų metamorfozių metais, ji matė tuos rėmus, kuriuose vyko „Altorių šešėy" procesas ir kūrėsi Liudo Vasario prototipas. Ji matė dvasinių poslinkių dingstis ir gyvenimo prozą, apnuoginančią tos prozos poetizavimą sukūrusią misteriją.

Pavaizduodama giliuosius dvasinius giminės klodus, autorė suponuoja ir garsiausiojo tos giminės žmogaus, Putino, prigimtį. Jis, toks didelis, vis dėlto, savo epochos žmogus, aplinkos įtakų vaisius. Kova dėl savęs suradimo, savo esme visada prometėjiška. Šioje knygoje ji labai skausminga, nes vyko sielos slaptybėje, pasauliui ilgai nematoma, nes kautis reikėjo ne su mitų pasauliu, bet su kasdienybės tvarka, su tradicija. Pirmoje šios knygos dalyje sukurtas Putinas negalėjo elgtis kitaip, kaip jis padarė antroje knygos dalyje. Šie siūbavimai, atradimai, lūžiai, praradimai sudaro Putino asmens tragiką, sceniškumą ir amžiną veržimąsi į Liudo Vasario šešėlį.

Autorė gausiai ir grakščiai naudoja Putino citatas, plačius eilėraščių fragmentus, kaip vaizduojamojo įvykio kulminacinius punktus poeto dvasioje.

Nuo kūdikiškų Vincuko dienų iki garsaus poeto paskutinės dienos, autorė veda sužavėtą skaitytoją per 447 puslapius, per septynius plačius skyrius. Be nuokrypos į patetiką, į pietizmą, ji dėsto ir atplinkos požymius, kurie, kaip Ariadnos siūlas, gali vesti į kūrybinį poeto vidų. Autorė eina erdviomis puikaus dėstymo aikštėmis, nusileidžia į gūdžius pogrindžius ir ryškiai, subtyliai, sultingai piešia tuos nepamirštamuosius metus, kada ji taip arti gyveno prie savo brolio...

„Nida" išleido šį jaukų tomelį pavydėtinai dailiai. Retos iliustracijos tokios aiškios, šriftas ryškus, popierius geras. Kas atsimena pirmuosius Nidos klubo leidinius, nustatys tokią didelę klubo leidybos meno pažangą.

„Putinas mano atsiminimuose", Magdalenos M. Mykolaitytės-Slavėnienės knyga, įžengė į geriausios lietuviškos memuaristikos gretas.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Birželio įvykių minėjimas ir pamaldos įvyko Jaunimo Centre. Gedulingos pamaldos Jėzuitų koplyčioje, o akademinė dalis salėje, kur pagerbtas Lietuvos partizanų vadas Juozas Lukša-Daumantas. Dr. St. Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtone, dr. A. Damušis ir dr. N. Eraženaitė kalbėjo apie didvyrius ir išvežtuosius Sibiran. Sol. S. Kučėnienė ir J. Kelečiai atliko meninę dalį. JC tą pačią dieną atidaryta ir Sibiro lietuvių dokumentacijos paroda, kurią parengė „Draugo" redaktorius Br. Kviklys. Šį minėjimą rengė LF Bičiuliai.

Po Chicagos dangum

MIRĖ GEN. K. MUSTEIKIS

Birželio 6 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu buvęs Karo mokyklos viršininkas ir Krašto apsaugos ministras generolas Kazys Musteikis (82 m.). Jis buvo vienas iš nedaugelio, kurie paskutiniame ministrų kabineto posėdyje siūlė pasipriešinti Lietuvos okupacijai ginklu.

Gen. K. Musteikio atsisveikinime, kuris įvyko birž. 8 d. Petkaus koplyčioje, svarius ir reikšmingus žodžius pasakė gen. Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, gen. Mieželis, ALTo pirm. dr. K. Bobelis, Sav. kūrėjų pirm. plk. Švedas, Amerikos Liet. Tautinės S-gos vardu inž. J. Jurkūnas, Šaulių Sąjungos Tremtyje CV pirm. Milkovaitis ir kt. Atsisveikinimą pravedė Ramovės CV pirm. plk. Dabulevičius. Rytojaus dieną buvo su katalikiškomis pamaldomis palaidotas Liet. šv. Kazimiero kapinėse, greta neseniai mirusios jaunos dukros Gražinos. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, ypačiai savanorių-kūrėjų ir uniformuotų šaulių, kurių jis buvo garbės pirmininkas.

Ilsėkis ramybėje, brangus Lietuvos laisvės gynėjau!

MIRĖ JULIUS BOBELIS

Žinomo lietuvių veikėjo dr. K. Bobelio šeimą ištiko skaudi nelaimė. Vėžio ligos pakirstas gegužės 16 d. mirė sūnus Julius, tesulaukęs vos 17 m. Visas jaunimas ir visuomenė išreiškė šeimai giliausią užuojautą, o taip pat Jūros skautai, kuriems jis priklausė. Gaila tokio puikaus jaunuolio, per anksti iškeliavusio į amžinybę.

POEZIJOS DIENOS CHICAGOJE

Poezijos Dienos Chicagoje praėjo gana sėkmingai, nors žmonių atsilankė ne per daugiausia, nes buvo labai karštos dienos. Viskas vyko kavinėje, todėl nebuvo taip jau patogu. Rašyt. Vaičiulaitis prisiminė Milašių. Jaunieji talentai padainavo, rašyt. Baronas palinksmino savo humoristika, rašyt. T. Venclova skaitė paskaitą ir kai ką iš savo kūrybos.

PAGERBTAS J. LUDGINAS

Lietuvos Žydų klubas surošė pietus tarybos nariui Jacob Ludginui pagerbti. Jis kilęs iš Raseinių. Išlikęs gyvas, jis sutiko Dachau stovykloje išlikusią Lietuvos žydaitę Hindą, kurią vedė ir dabar gyvena Chicagoje.

Balys Brazdžionis

MIRĖ PRANAS VAINAUSKAS

Birželio 18 d. New Yorke mirė visuomenės veikėjas ir politikas Pranas Vainauskas, 78 metų amžiaus.

Buvo gimęs 1899 m. sausio 26 d. Gasčiūnų bažnytkaimyje, Joniškio valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Mokėsi Mintaujoje, lietuvių M. Yčo gimnazijoje Voroneže ir 1919 m. baigė gimnaziją Šiauliuose. Tais pat metais stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, baigė II karo mokyklos laidą ir 1922 m. išėjo atsargon leitenanto laipsniu. 1922-27 m. išklausė Lietuvos Universiteto teisių fakulteto teisių skyrių. 1923 m. Klaipėdos krašto sukilimo savanoris-dalyvis. 1923-24 m. Kauno apskrities žemės tvarkytojas, 1924-26 m. žemės reformos departamento direktorius, 1917-34 m. finansų ministerijos prekybos departamento vyr. referentas, 1934-39 m. Klaipėdos uosto muitinės viršininkas, 1939 m. kovo 22 d. dalyvavo derybose su Vokietija dėl laisvosios zonos Klaipėdos uoste ir 1939-40 m. tos zonos valdybos narys.

1941 m. Laikinosios Lietuvos vyriausybės prekybos ministras. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946-49 m. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyr. valdybos narys. 1949 m. atvyko į JAV. Nuo 1951 m. Lietuvos Laisvės komiteto, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo komiteto ir Pavergtųjų tautų seimo lietuvių delegacijos ilgametis narys. Leono XIII fondo valdybos narys.

Nuo 1911 m. ateitininkų organizacijoje, o nuo 1915 m. krikščionių demokratų partijos narys, nuo 1927 m. tos partijos centro komiteto narys, 1949-58 m. centro komiteto pirmininkas (JAV). Nuo 1951 m. Vidurio Europos krikščionių demokratų sąjungos tarybos ir jos vykdomojo komiteto narys, 1958 m. dalyvavo tarpkontinentinėje krikščionių demokratų konferencijoje Briuselyje. Politinėmis temomis rašė XX Amžiuje, Drauge, Tėvynės Sarge, Jaunimo Žygiuose.

Nuliūdime liko žmona Emilija. (ELTA)

Rima Briedytė

Senasis Londonas

(MOTERS AKIMIS)

Praėjusiais metais Londone lankėsi chicagietė Rima Briedytė. Ji savo įspūdžius aprašė „Draugo" Kultūriniame priede, straipsnį pavadindama „Senasis Londonas — vyrų pasaulis". Red.

Vyriškasis Londonas

Londonas — tai įkūnyta istorija. Pastatai ir paminklai stiepiasi aukštyn iš kiekvieno Londono istorijos laikotarpio, nuo šaltų, pilkų ir masyvių viduramžio architektūrų iki senoviškų Viktorijos laikų fasadų, rudos ar sudegintos oranžinės spalvos atspalvių.

Kitos gatvės žaidžia linksmom vaivorykštės spalvom. Tačiau, vos užmetus žvilgsnį, Londonas labai dvelkia pilkumu, yra apsiniaukęs ir be galo vyriško patrauklumo: kaip išdidus senas džentelmenas, su cilinderiu ir visai nesiskubinąs pakeisti savo nusistovėjusio būdo .Chicaga atrodo lyg keliolikametė (teenager), palyginus su Londonu.

Tradicinė skrybėlė

Suminėjus skrybėles man atrodė, lyg tai savotiškai keista, anglams įgimta žymė. Ir tikiu, jog visa tai slypi kur kas giliau, negu pastebi iš paviršiaus. Tai yra dalis jų papročių ir to vaidinimo, kuris, nežiūrint nieko, turi vykti. Kaip anglai mėgsta ką nors turėti ant savo galvos! Netgi yra sukurti juokai, kaip tipingas anglų džentelmenas, nenorėdamas atsiskirti su savo skrybėle (ar tradicija), visados dėvi ją ir kaklaraištį net paplūdimy. Girdi, anglas pirmiausia bėgtų ie'koti savo skrybėlės, net laivui skęstant. O Anglija gi skęsta.

Kiekvienas, pradedant karaliene su jos karūna, iki advokatų su charakteringais perukais, nuo policininko ligi taksistų, kepėjų, padavėjų, mokinukų ir net auklių, mėgsta dėvėti uniformas ir ką nors ant savo galvos.

(Apie skrybėles autorė, matyt, susidarė nuomonę stebėdama miesto centre praeinančius aukštesnius valdžios įstaigų, bankų ir biznio įmonių tarnautojus, kurie su „katilioku" ir lietsargiu beveik niekada nesiskiria. Šiaipjau eiliniai anglai skrybėlių beveik visiškai nedėvi. Red.).

Atvykusiai iš Amerikos, taip dar jauno ir nesivadovaujančio tradicijomis krašto, man pasirodė visa tai ne tik žaisminga ir juokinga, bet ir simboliška tai visuomenei, kuriai, pagal tradiciją, klasė ar visuomeninė padėtis buvo ir yra kur kas svarbesnė, negu pats asmuo, kur kiekvienas turi vaidinti labai gerai apibrėžtą rolę. Tai ir yra dalis vaidinimo. O aplankiusi Londoną, dabar galiu puikiai suprasti, kodėl buvo ne kas kitas, kaip tik anglai (Beatle), kurie pradėjo kultūrinę revoliuciją paprasčiausiu būdu — tik užsiaugindami keliais coliais ilgesnius plaukus.

Kas yra galva Londone?

Taip, Londone galvos yra labai svarbi jų istorijos dalis. Londono Bokšto pilis (The Tower of London), kurią lankant, šiurpuliai lakstė kaip skruzdėlės mano nugarkauliu, priminė man, kiek angliškų galvų nuriedėjo, vien besiginčijant su karaliumi (arba Henriko VIII dviejų žmonų, nedavusių jam sūnų). Tame pačiame nykiame bokšte yra karališkosios brangenybės. Pradžioje man dingtelėjo „koks keistas sutapimas", bet tikriausiai patiems anglams šitai nė neužkliuvo.

Tas pats principas — žinoti, kas yra galva — tinka čia vyrams ir moterims vienodai. Londonas yra, be abejonės, Vyro Miestas. Tas „atradimas" mane nustebino, nes galvojau, kad moteriška įtaka bus čia daug didesnė, negu kur kitur (dėl karalienės valdymo). Deja, suklydau: matyt, anglas jaučia, jog užtenka vienos karalienės! Moterys, neskaitant karalienės, čia beveik nematomos. Atrodo, kad joms ir dėmesio mažai skiriama. Viena priežasčių gali būti anglų tradiciniame moteriško grožio supratime (jų mene): ji yra išblyškusi, trapi ir pasyvios išvaizdos, lyg jos didžiausia našta gyvenime būtų paduoti arbatą. (Jei ji buvo viduramžių moteris, ji turėjo būti kantri, kai jos drąsusis anglas išgelbėjo ją nuo slibinų, ar daugių daugiausia, auginti daugiau anglų sūnų ir didvyrių). Tačiau vidutiniokė moteris čia išnyksta vyriškos architektūros fone — daugiau dominuojančios ir spalvingesnės antrosios pusės. Ir todėl pasijutau Londone taip maža ir nereikšminga.

(bus daugiau)

E. Matuzevičius

ILGESYS

Ir vis dėlto jaučiuosi
lyg benamis...
Ir butas blokiniam name
Man primena kajutę.
Ir namas — tarsi laivas.
Atrodo, lyg kelionėj
nuolat esi.
Staiga pasigendu
Gimtų namų prasmės
ir pastovumo,
Ir po langais obels šakų,
Žolės ir avilių ūžimo...

O vis kažkur skubu,
O vis kažkur keliauju...

J. Jurašas tarptautinėje konferencijoje

Ruošiantis Belgradui, gegužės 19 d. Washingtone vyko tarptautinė konferencija „Žmogaus teisės po Helsinkio". Ją surengė Amerikos Taryba už laisvę pasaulyje ir paruošime dalyvavo dar keturiolika organizacijų: Pavergtųjų tautų komitetas, Kardinolo Mindszenty fundacija, Žydų teisių taryba, Jauni amerikiečiai už laisvę ir kitos.

Konferenciją pravedė Georgetown universiteto profesorius dr. Lev Dobrianski, aptaręs žmogaus teisių svarbą ir įvairius šio klausimo aspektus.

Pirmame posėdyje svarstyta tautybių problema Sovietų Sąjungoje ir jos įtaka Rytų ir Vidurio Europai. Dr. Walter Duchnyk kalbėjo apie Ukrainos, Baltarusijos ir Kaukazo tautų padėtį. Dr. Pavel Litvinovas nagrinėjo tautų santykius Sovietų Sąjungos viduje. Jis pažymėjo, kad vadinamoji tautų draugystė iš esmės remiasi principu „skaldyk ir valdyk" — neapykantos skatinimu tarp įvairių tautybių. Tikroji tautų draugystė šiuo metu gimsta tarp disidentų: jų solidarumas ypač nepageidautinas Maskvai. Dr. Aman Murat aptarė Centrinės Azijos tautų ir mahometonų padėtį.

Apie Pabaltijo tautas kalbėjo Jonas Jurašas.

Jurašas pasakė, kad žmogaus teisių problema Pabaltijo kraštuose daugiau kaip 30 metų, nuo 1940, kai Estija, Latvija ir Lietuva prievarta buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą ir šių tautų žmonės buvo pasmerkti terorui. Bet ir tokiomis sąlygomis šios tautos sugebėjo priešintis. Pokario rezistencija lietuvių tautai kainavo tūkstančius gyvybių, be to, Jurašas aptarė masines deportacijas į Sibirą, smurtą, lagerius ir kalėjimus.

Plačiau pranešėjas apsistojo prie naujos disidentinio sąjūdžio bangos (ji prasidėjo 1970 m.), pateikė faktų bei įvykių chronologiją. Apibūdino pogrindžio leidinius: Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, Aušrą, Tiesos Kelią ir kt. Jurašas pabrėžė, kad kova už žmogaus teises ir religines laisves Lietuvoje nėra pavienių žmonių keliamas klausimas. Tiek pogrindžio leidiniai, kurie dokumentuoja žmogaus teisių pažeidimus, tiek protesto pareiškimai ar demonstracijos susilaukia pritarimo ir paramos tautoje. Tai liudija tokie faktai, kaip 17.000 tikinčiųjų memorandumas, 1972 m. tradicinė eisena į Kryžių kalną (dalyvavo 500 žmonių, jų tarpe 100 studentų ir moksleivių).

Katalikiškoje Lietuvoje religija glaudžiai siejasi su tautinėm aspiracijom. Jurašas pažymėjo, kad mažose Pabaltijo tautose etninio-kultūrinio išlikimo klausimas tampa vienu iš svarbiausių. Todėl čia ypač pragaištinga asimiliacijos, rusifikacijos ir etninio genocido politika, kurią sistemingai vykdo Maskvos valdžia. Pastaruoju metu vis stipriau ima reikštis stalinizmo metodai, ir todėl mes privalome kalbėti apie savo tautų pavojų kiekvienam, kuris gali mus išklausyti.

Jurašo pareiškimas buvo pagrįstas trumpai išdėstytais faktais, iš kurių didesnė dalis liudijo apie žmogaus teisių pažeidimus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Paliesti visai švieži 1977 metų įvykiai (balandžio 19 d. — 50 kratų pas Lietuvos kraštotyrininkus, balandžio 20 d. — buvusio politkalinio Balio Gajausko suėmimas ir kt.).

Savo pareiškimą Jurašas užbaigė tokiais žodžiais:

„Mūsų balsas yra toks desperatiškas ne vien dėl to, kad mes esame pavergtos kolonijos, bet ir todėl, kad iš tikrųjų esame kaip išnykstančios rūšys, naikinamos gentys. Jeigu jūs leisite mus išnaikinti, kieno eilė bus po mūsų?

Ir todėl laukiančių paramos Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautų vardu, aš prašau jūsų: išgirdę tai, perduokite kitiems, kaip rašoma mūsų Kronikoje: „Perskaitęs, duok kitam".

Pasibaigus posėdžiui, dalyviai bei spauda ir radijo atstovai kreipėsi į Jurašą papildomos informacijos, domėjosi autentiškomis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos ir Aušros savilaidos kopijomis.

Po konferencijos buvo surengtas banketas, kuriame dalyvavo ir kalbas pasakė trys kongresininkai: S. Stratton iš New Yorko, R. Dornan iš Kalifornijos ir J. Buchman iš Alabamos. Jie visi minėjo lietuvių problemas. (ELTA)

Daugeriopa sukaktis

LONDONIŠKIAI PAGERBĖ SAVO BAŽNYČIOS REKTORIŲ — KUN. DR. J. SAKEVIČIŲ

Birželio 25 d. gana didelis būrys Londono lietuvių susirinko klubo salėje paminėti savo bažnyčios rektoriaus kun. dr. Jono Sakevičiaus, MIC, daugeriopą sukaktį: 70 metų nuo jo gimimo, 50 metų nuo aukštesniojo mokslo baigimo, 50 metų nuo įstojimo vienuolijon, ir 45 metų nuo įšventinimo į kunigus. Prie visa to — dar vardinės!

Minėjimo vaišes pradėjo parapijos komiteto pirm. Stasys Kasparas, pakviesdamas JAV aivacijos bazėje dirbantį kunigą Amerikos lietuvį plk. V. Meškėną sukalbėti maldą. Gausiais plojimais svečiai palydėjo S. Kasparo pranešimą, kad Amerikoje gyvenanti solenizanto Mamytė, nors jau sulaukusi 94 metų, taip pat džiaugiasi sūnaus daugeriopa sukaktimi.

Pirmasis sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas. Iškėlęs lietuvių bažnyčios rektoriaus vertingas gero kunigo ir patrioto savybes, jis savo ir žmonos vardu įteikė jam dovanėlę.

Su pagarba ir dailiu humoru kalbėjo vietos (Tower Hamlets) savivaldybės atstovas J. Erazier, o kiek vėliau tą patį padarė ir jo žmona, savivaldybės gerbūvio skyriaus vedėja ponia Brazier. Savo konfratrą pasveikino ir vaišėse dalyvavęs minėtasis karo kapelionas kun. plk. V. Meškėnas.

J. Sarafinaitė pasveikino DBL Bendruomenės ir visų Skotijos lietuvių vardu. DBLS Centro valdybos pirm. J. Alkis sveikino ir apdovanojo solenizantą kaip vieną iš DBLS steigėjų ir nuolatinį rėmėją.

M. Damidavičienė sveikino ir apdovanojo Moterų šv. Onos draugijos vardu. Tą patį padarė P. Nenortienė dainaviečių vardu ir S. Dobbs (Dobrovolskis) jaunimo vardu. Naujojo šv. Kazimiero parapijos klubo vardu pasveikino ir dovanas įteikė J. Babilius, o Sporto ir socialinio klubo vardu sveikinimą ir dovaną perdavė J. Šemeta. Dar trumpais žodžiais pasveikino solenizantą T. Vidugiris ir viešnia iš Baltimorės (JAV) E. Drazdienė.

Raštu sveikinimus prisiuntė Westminsterio arkivyskupas, kard. Hume, Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, prel. Gutauskas, kun. Spurgis (Adelaide), msgr. L. Tulaba (Roma), kun. P. Dauknys (Australija), kun. dr. S. Matulis, kun. J. Kuzmickis, kun. V. Kamaitis, solenizanto brolis J. Sakevičius (JAV), M. ir G. Cornish, P. ir M. Varkalos, Vilčinskų šeima, J. ir R. Černiai, Petrikų šeima (Vokietija), Švalkų šeima, P. Bugailiškis, Baltų Taryba ir kt.

Gražiom solo dainom pasveikino J. Černis, akomponuojant R. Černienei. Atnešus ant stalo didžiulį sukaktuvinį tortą, svečiai sugiedojo Ilgiausių Metų.

Paskutinis kalbėjo solenizantas, ilgametis Londono lietuvių bažnyčios rektorius kun. dr. J. Sakevičius. Tikrai su vienuolišku kuklumu jis dėkojo visiems už vaišes bei atsilankymą, primindamas, kad iš visų sukakčių jis daugiausia vertinąs kunigystės paminėjimą. Jis taip pat padarė taktišką užuominą apie aukas ir dovanas, pareikšdamas, kad jam, peržengiant 70 metų slenkstį, gal tinkamiausia dovana būtų keleivio lazda...

Kaip jau minėta, minėjimą ir vaišes organizavo parapijos komitetas, o kartu ir visa parapija. Vaišių patiekalus pagamino šios daug nusipelniusios parapijos šeimininkės: A. Kriaučiūnienė, A. Putinienė, E. Čepaitienė, R. Černienė, M. Knabikienė, M. Šemetienė, M. Vilkanienė, M. Velioniškienė ir A. Lekavičienė.

Baigiant šį technišką minėjimo aprašymą, nors paskutiniu žodžiu prisimintina, kad kun. J. Sakevičius per 14 metų iš tikrųjų yra atidavęs didelę duoklę Londono lietuviams. Stovėdamas ant 70 metų slenksčio, jis pats vienas tebetvarko vieninteles Europoje lietuvių bažnyčią ir tebeneša visų parapijos rūpesčių naštą. Linkėtina, kad toji sielovados ir kitų rūpesčių našta neapkartintų jo gyvenimo ir nepasidarytų per daug sunki.

jl

Jaunimui

VYTIS — PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BIULETENIS NR. 2

Biuletenio įžangoje rašoma: „Biuletenis leidžiamas prancūziškai, nes didelė dalis jaunimo Prancūzijoje lietuviškai užtenkamai nemoka".

Pirmoje dalyje pristatomas konkurso atrasti biuleteniui pavadinimą laimėtojas, Jacques Chevtchenko iš Tours, pasiūlęs „Vytį". Seka šio numerio įvadas, kuriame Prancūzijos LB Jaunimo Komitetas pareiškia, kad jis dės visas pastangas susisiekti su lietuvių kilmės jaunimu, išsklaidytu visoje Prancūzijoje. Jis stengsis prisidėti prie Pasaulio Lietuvių Jaunimo veiklos ir ruošos ateinančiam PLJ kongresui. Po to eina pranešimas apie š. m. kovo 20 d. susirinkimą. Susirinkime buvo diskutuojami atsakymai į anketą, išsiųstą su biuletenio pirmu numeriu. Iš šitų atsakymų susidarė bendras vaizdas, kad jaunimas trokšta žinių apie Lietuvą — jos istoriją ir kultūrą, ir apie dabartinį lietuvių gyvenimą tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje. Buvo nutarta pasinaudoti biuleteniu (kiek sąlygos leis) šitų žinių perdavimui.

Antroje dalyje apyrašomos galimybės pramokti lietuvių kalbą (ar bent su ja susipažinti) Paryžiuje.

Trečioji dalis skiriama rašiniui apie gintarą. Apibūdinamas gintaro atsiradimas ir jo įvertinimas senovėje. Minima, kad keltų kapų kasinėjimuose archeologai rado papuošalų iš Baltijos gintaro.

Ketvirtoje dalyje duodamos dvi trumpos žinutės: viena apie EATUNo raštą Žmogaus Teisių Komiteto pirmininkui Jungtinėse Tautose ir antra apie Los Angeles tautinių šokių grupės atvykimą į Paryžių.

Penktoje dalyje aprašomi Jaunimo Komiteto suruoštas studijų-susipažinimo savaitgalis ir koncertas — šokių vakaras Motinos dienos proga. Studijų savaitgalis buvo benediktinų vienuolyne netoli Paryžiaus. Kun. J. Petrošius supažindino dalyvius su lietuvių disidentais. Ž. Mikšys rodė skaidres iš Lietuvos, vaizduojančias bažnyčias, kapines ir kryžius. C. Masiulytė skaitė Milašiaus poezijos. Buvo taip pat aptarta koncerto ruoša ir biuletenio leidimas. Seka Motinos dienos koncerto, kuriame dalyvavo P. Odinis, R. Lampsatytė, R. Daunoras, A. Draugelis ir V. Rakauskaitė, aprašymas.

Paskutinioji dalis skiriama Oskarui Milašiui. Sužymimi parengimai jo atgimimo šimtmečio proga. Biuletenis užbaigiamas O. Milašiaus simboliškų Lietuvos vaizdu."

Biuletenio bendradarbiai: Sigita Kondrataitė, Caroline Masiulis, Jean-Christophe Monèys, Regine Thérese ir Véronique Vaiciekauskaitės

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS PARYŽIUJE

Šių metų rugsėjo mėnesį Paryžiaus universiteto Ecole des Civilisations et Langues Orientales bus dėstoma lietuvių kalba. Paskaitas skaitys ponia Dupin, kuri praleido savo jaunystę Lietuvoje. Paskaitas galės klausyti studentai ir „laisvi klausytojai". Mokestis laisviems klausytojams apie 120 frankų.

Paryžiaus Centre Beaubourg galima mokytis lietuvių kalbą nemokamai iš magnetofono juostų. Yra 20 pamokų penkiose juostose. Pamokas galima klausyti tik susitarus prieš dvi savaites iš anksto (tel. 278-70-65). Tame pačiame centre galima rasti knygų apie Lietuvą bei lietuviškų plokštelių.

GINTARO PARODA IR PASKAITA

Los Angeles Kunig. Gražinos vyr. skaučių būrelis gegužės 22 d. srengė turiningą gintaro dirbinių parodą. Būreliui vadovauja Birutė Prasauskienė. Eksponatų žymią dalį iš savo asmeninių lobių parūpino Valė Barmienė ir dr. Jonas Jusionis. Medžio dailės daiktų gauta iš Pauliaus Valio.

Dirbiniai skoningai išdėstyti ant stalų ar sukabinėti ant sausų šakelių. Buvo ir parduodamų papuošalų stalas. Tai tikrai graži lietuvių dailės rinkėjų ir gerbėjų talka.

Prof. Marija Gimbutienė ta proga paskaitė įdomią paskaitą apie gintaro archeologiją bei istorinę praeitį, labiausiai susitelkdama ties gintaro simbolikos bruožais lietuvių tautosakoje. Įvadą į profesorės paskaitą padarė Dalia Sodeikienė.

PALEISTAS GUNARS RODE

Palyginti jaunas latvių disidentas G. Rode, suimtas prieš 17 metų ir kartu su Bukovskiu sėdėjęs Vladimiro kalėjime, pagaliau paleistas į laisvę.

G. Rodes vardas, kaip ir Nijolės Sadūnaitės, buvo pasidaręs baltų disidentų simboliu. Dėl jo 40 JAV kongresmanų buvo pasiuntę kolektyvinį laišką L. Brežnevui. Kongresmanas E. I. Koch net telefonu skambino į Vladimiro kalėjimą, norėdamas pasikalbėti su kalėjimo viršininku plk. Zoviałkinu. Deja, visi viršininkai iš kalėjimo tuo metu buvo išvykę...

UBA Informacijos biuletenis (Nr. 319), aprašęs G. Rodes istoriją, praneša ir apie Kęstučio Jokubyno atvykimą pas brolį į Kanadą. Būdamas 17-kos metų, jis buvo suimtas už partizaninę veiklą ir 15 metų išlaikytas Mordavijos stovyklose. Ten pat pranešama ir apie esto Mart Niklus sugrįžimą į namus. Pasaulio opinija dabar nukreipta į Nijolės Sadūnaitės ir kitų disidentų išlaisvinimą.

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

DINGUSIOS DIENOS

Džiugu buvo stebėti, kaip maža Britanijos lietuvių kolonija prieš daugelį metų metėsi į didelius darbus. Atrodo, tada niekam nereikėjo aiškinti, kad išeivija savo egzistenciją gali pateisinti tik kūrybiniu darbu. Taip pat visi suprato, kad tam darbui reikalingos materialinės sąlygos. Todėl iš karto su dideliu entuziazmu ir vieningai buvo imtasi organizuoti nuosavus namus, spaustuvę ir klubus, kad tuo būdu susidarytų palankios sąlygos kultūrinei veiklai. Daug planuota, nemažai ir padaryta.

Palyginti jaunas literatūros kritikas inž. Kęstutis Keblys, kalbėdamas vienai jaunimo organizacijai, gana taikliai išsireiškė sakydamas: „Be savo kuriamos ir išlaikomos kultūros mūsų visuomenė pasidarytų tokia, kurioje nebūtų verta pasilikti. Jei žlugtų mūsų kultūrinis gyvenimas, pasidarytume paprasta etnine grupele, srebiančia šaltibarščius, geriančia vokišką alų vytim papuoštose stiklinėse, šokančia tango blankiuose baliuose" (Ateitis, Nr. 3, 77).

Nežinia, kaip ten Amerikoje, bet čia, Anglijoje, šitie lietuviškai galvojančio kultūrininko pasisakymai verti labai didelio dėmesio. Verta rimtai pagalvoti, ar ne per greitai mūsų kultūrinio gyvenimo girnos pradėjo lėtinti tempą, grasydamos visiškai sustoti?

Tiesa, neturime garsių dainininkų koncertams, nėra pakankamai dailininkų didesnėms meno parodoms, nebepajėgia susiorganizuoti chorai ir šokėjai — tai neišvengiamybė. Šitose srityse mes toli gražu nesame pajėgūs prilygti savo gausesniems kaimynams latviams, kurie liepos 26 d. Londone pradeda visą kultūrinių pasirodymų savaitę. Bet yra viena sritis, kurioje Britanijos lietuviai iki šiol gražiai reiškėsi, neblogai užsirekomendavo, net premijas laimėjo. Tai mūsų rašytojai ir Nidos Knygų klubas. Rašytojų skaičiumi, knygų leidime ir bendrai spaudos darbe Britanijos lietuviai-kultūrininkai buvo vieni iš stipriausių šiapus Atlanto. Buvo...

Spaudos darbas, kuriam turime beveik visas reikalingas techniškas priemones, pamažu lėtėja ir lėtėja. Jeigu nieko nebus greitai padaryta, jis gali visiškai sustoti. Jau penkti metai, kai kalbama apie DBLS ir Britanijos lietuvių istoriją. Medžiaga kruopščiai surinkta ir atiduota spaustuvei, pagamintos klišės, seniai verbuojami prenumeratoriai, o knygos spausdinimas dar nepradėtas. Jeigu dar ilgesnį laiką tokia padėtis pasitęs, tai kyla klausimas, ar iš viso dar verta tą brangiai atsieinančią knygą spausdinti. Kas ją beskaitys? Kiek egzempliorių dar bus galima tikėtis parduoti, kai kasmet vien tik į aną pasaulį iškeliauja apie pusšimtis entuziastų, apie kuriuos knygoje rašoma ir kuriems ji buvo skirta?

Jau seniai kalbama apie Dešimtąją Pradalgę ir Nidos klubo šimtąjį leidinį. Bet niekas beveik nejuda iš vietos. Ne be reikalo Anglijoje gyvenantieji rašytojai dairosi (ir randa) savo kūrybai leidėjų užjūriuose, nes pas mus šie darbai merdėja. Jau pradedama kalbėti, kad net tradicinis ateinančių metų kalendorius kažin ar bus spėta išleisti...

Bet jeigu kam nors pasitaikė užeiti į lietuvių spaustuvę, tai matė, kad darbas ten vyksta. Nuolat barška du linotipai, sukasi spausdinimo mašina, stalus užgulę spaustuvininkai komponuoja, ruošia spausdinimui darbus.

Ką jie ten iš tikrųjų spausdina? Pirmiausia, redaktorių spaudžiami, jie paruošia du savaitraščius — lietuviškąjį „E. Lietuvį" ir latvių „Londonas Avizes". Visi kiti darbai yra daugiausia pašaliniai užsakymai, nes lietuviškųjų knygų nėra kas surenka...

Rašant šias tikrai kasdieniškas, iki gyvo kaulo įkyrėjusias pastabas, nenorima užbėgti L. Namų b-vės valdybai už akių su patarinėjimais, kaip šis ar anas dalykas turėtų būti sutvarkytas. Tik norisi priminti, kad jeigu į šį reikalą nebus ir toliau atkreiptas rimtesnis dėmesys, tai, laikui bėgant, bus sužlugdytas pats svarbiausias ir gana daug pinigo pareikalavęs mūsų kultūrinis darbas. Liksime tik su nuomojamais kambariais ir gražiais klubais.

Stebint mūsų palyginti jaunos ir darbščios valdybos darbus iš šalies, kartais atrodo, kad per daug laiko ir energijos išeikvojama smulkmenoms, kurias galėtų ir mažiau kvalifikuoti žmonės sutvarkyti, jeigu jie būtų tam darbui pasamdyti. Užsikasus tose smulkmenose, atsitinka, kad per gausius kurmiarausius nebepamatomas kalnas, kuris yra mūsų išeiviškosios veiklos prasmė ir pagrindas.

Darbas, kurio nepadarysime dabar, greičiausia jau niekada nebus padarytas. Todėl dienos, sugaištos neesminiams dalykams, yra dingusios dienos.

B. Šarūnas

TABLET APIE KRONIKAS

Anglijos katalikų žurnalas „Tablet" (birželio 11 d.) įsidėjo straipsnį apie LKB Kronikas. Pirmiausia ten atpasakojamas Kronikų pranešimas apie Lietuvos vyskupus. Jame sakoma, kad Lietuvos tikintieji sutinka geriau gyventi be jokio vyskupo, negu turėti KGB rekomenduotus vyskupus. Esą, Lietuvoje kiekvienas vaikas žino, kad kunigai į parapijas paskiriami ne vyskupo, o K. Tumėno, rekomenduojant KGB organams.

„AUŠRA" (Nr. 5)

ŠALIN ALKOHOLĮ!

Kreipimasis į Lietuvos dvasiškiją, inteligentus ir visą tautą

„Devynioliktame amžiuje tarp kitų Lietuvos naikinimo priemonių, naudojamų carinės Rusijos, didelį vaidmenį vaidino alkoholis. Vien Kauno gubernijoje buvo išgerta 1,835,584 kibirai degtinės per metus" (Mokslas ir gyvenimas, 1975 m., Nr. 5). Tik dėka kilnių asmenybių, kurių priekyje stovėjo vysk. M. Valančius, 1958 m. gimė ir greitai įsigalėjo blaivybė, sugriovusi tautos naikintojų kėslus ir sudariusi tvirtus pagrindus jos atgimimui.

Nors nuo to laiko prabėgo daug metų, tačiau ir vėl lietuvių tauta, kaip ir kitos tarybinės tautos, skandinama alkoholyje. „Tiek girtų niekur nemačiau" (Tiesa, 1976. III. 11). Iš tikrųjų Lietuva dar niekados nematė tiek girtų, kiek jų šiandien sutinkame besimokančio jaunimo, mūsų inteligentijos ir visos liaudies tarpe.

Alkoholio sunaudojimas kasmet auga sparčiais tempais. Antai, 1940 m. vienas Lietuvos gyventojas per metus išgėrė 2,2 litro degtinės, 1969 m. tas pats gyventojas išleido 111 rublių, 1970 m. —116 rublių, 1975 m. — 160 rublių, o pernai Širvintų rajono vienas gyventojas išleido 180 rublių. 1975 metų išgertą alkoholį, pavertus į degtinę, vienam gyventojui tektų apie 20 kg, o visai Lietuvai apie 60,000 tonų arba 6 milijonai kibirų per metus.

1975 m. Švedijoje įvykęs tarptautinis medikų suvažiavimas konstatavo, kad kiekvienas, išgeriantis per mėnesį apie 1.000 gramų alkoholio, reikalingas kruopštaus medicininio gydymo (Švyturys, 1975 m., Nr. 23).

Remiantis minėtais autoritetingais duomenimis, beveik visa mūsų tauta gydytina! Iš šios katastrofiškos padėties nelengva išeiti, bet iš jos išsivaduoti reikia nedelsiant, nes alkoholis visapusiškai ir labai smarkiai naikina asmenybę, tautą ir Bažnyčią. Šis naikinimas pasireiškia įvairiais būdais.

Pirmiausia — naikina fiziniai. Jo poveikyje gimsta fiziniai ir protiniai degeneratai, paliegėliai ir invalidai. Piktnaudojantieji alkoholį, sveikieji palaipsniui luošinami, padaromi nedarbingais, ligoniais, našta šeimai ir visuomenei. Išgeriančio žmogaus kepenys sutrinka, nuolat perkrauta širdis atrofuojasi, smarkiai vystosi sklerozė, žmogų ištinka nerviniai paralyžiai, infarktai ir kitokios organų traumos. O kiek alkoholio aukų nusineša įvairios autokatastrofos, traumos fabrikuose, gamyklose ir t. t.

Ne fizinio naikinimo alkoholis dar labiau žlugdo žmogų dvasiškai. Mūsų girtoje visuomenėje plinta muštynės, žudynės, chuliganizmas, išprievartavimai, venerinės ligos, šeimų skyrybos, vaikų žalojimas ir kitos nelaimės. Alkoholis doriausius žmones paverčia nusikaltėliais. Jo poveikyje gimsta psichiškai nesveiki, silpnapročiai ir bepročiai vaikai. Besivystantys genijai dėl alkoholio žūsta, neįvykdę Apvaizdos jiems skirto tikslo. Girtuokliavimas pražudo ir sunaikina gražiausius įsitikinimus ir idealus. Nuo neatmenamų laikų alkoholis tarnauja dirbančiųjų žiauriausiam išnaudojimui. Jo savikaina labai maža, o girtuoklis už jį atiduoda visas santaupas. Faktiškai dabar, vadinamojoje tarybinėje Lietuvoje, dirbama tik dėl degtinės. Vien per 1975 metus tarybinė valdžia iš dirbančiųjų paėmė virš 500 milijonų rublių! Ir dabar valdžia ne tik kad nekovoja su girtuokliavimu, bet, priešingai, už išpildytus alkoholio pardavimo planus, moka premijas. Jei ne pajamos už parduodamą degtinę, tai vyriausybė neturėtų pinigų išmokėti atlyginimus.

Paralyžuodamas pavergtųjų sąmonę, alkoholis atlieka puikią paslaugą savo šeimininkams, tautų asimiliuotojams ir jų žudikams. Dvasiškai suluošinti alkoholikai parduoda ne tik savo šeimas, tėvus ir motinas, bet ir net negimusią tautos ateitį.

Tat, brangus Broli Dvasiški, Inteligente ir Darbininke, kuris moki mylėti savo Tėvynę, kuris sugebi jos neapleisti pačiais tragiškiausiais momentais, išgirsk šį kvietimą ir pradėk kovą su alkoholizmu, kuris naikina mūsų tautą. Būk jos gelbėtojas! Visi rikiuokimės į blaivininkų gretas. Mūsų būsimųjų kartų, mūsų Tėvynės labui būkime blaivūs ir tautiškai susipratę!"

Tėvynės mylėtojai (ELTA)

IŠ „ŠLUOTOS" HUMORO

Kolūkietis Šimonis už tai, kad jo telyčiai uždėjo baudą, pradėjo visokiais negrabiais ir necenzuotais žodžiais svaidytis į susirinkusią liaudį.

(Iš susirinkimo protokolo)

Mano kaimynai įžeidinėja mano šeimą. Savo visiems trims šunims jis davė mano trijų sūnų vardus. Negana to, jis dar numezgė jiems pilkas liemenes, lygiai tokias pat, kaip mano sūnūs nešioja.

(Iš pareiškimo)

Gėrėme tarpuvartėje, nes mus atstūmė nuo restorano durų. (Iš pareiškimo)

Prisipažįstu pavartojęs fizinę jėgą kumščio pavidalu, bet plytos sau neprisiimu. (Iš pasiaiškinimo)

Europos Lietuvių Kronika

LAIŠKAI IR PRENUMERATA

Redakcija dažnai gauna padrąsinančių laiškų, teikiančių vilties ateičiai. Ypačiai malonu paminėti, kad jau gauta keletą laiškų, kuriuose pridedamas ir prenumeratos mokestis ateinantiems 1978 metams. Paskutinis toks laiškutis buvo gautas iš G. Skučienės Vokietijoje, kuri, persikeldama į Ameriką, pratęsė savo prenumeratą iki 1978 m. galo.

SVEČIAI IŠ AUSTRALIJOS

Lietuvių Namuose keletą dienų buvo sustoję melbourniškiai A. ir J. Baltrūnai. Į Londoną jie atvyko iš JAV ir Kanados, kur J. Baltrūnas sutiko daugelį savo buvusių sporto draugų. Kaip žinoma, prieš 40 metų J. Baltrūnas priklausė garsiajai Lietuvos krepšinio komandai, iškovojusiai pasaulio čempiono vardą.

Verta paminėti, kad jis labai rūpinasi ateinančiais metais Kanadoje įvykstančia Pasaulio lietuvių sporto šventė, ragindamas ir Europos lietuvius joje dalyvauti. Esą, iš tolimosios Australijos į tą šventę ruošiasi vykti apie 60 lietuvių sportininkų.

Iš Limos (Peru) lankėsi Eduardo ir Carmen Rosa Paškevičiai. Jie buvo nuskridę į Šveicariją, iš čia atvyko į Londoną, iš kurio toliau keliauja į New Yorką. Buvo sustoję pas P. ir S. Nenortus.

KAS TURI MALŪNO NUOTRAUKĄ?

Svarbiam reikalui norima gauti senojo Lietuvių Sodybos malūno nuotrauką. Pageidautina kartu su prie malūno buvusiu gyv. namu, arba ir be jo. Kas tokią nuotrauką turėtų, prašomi paskolinti, padovanoti ar parduoti. Siųsti „E. Lietuvio" redakcijai.

EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Studijų Savaitei rengti komitetas prašo užsiregistravusius, bet nepažymėjusius reg. kortelėje ar nori dalyvauti ekskursijose, nedelsiant pranešti laišku, kurioje iš dviejų ekskursijų nori dalyvauti.

Jeigu kuris nors asmuo, užsiregistravęs į Studijų Savaitę, negalės joje dalyvauti, taip pat prašomas apie tai tuoj pat pranešti.

Studijuojančiam jaunimui remti fondui D. Britanijoje aukojo:

T. Vidugiris — 50 svarų, J. ir E. Vilčinskai — 50 svarų, prel. J. Gutauskas — 20 svarų, kun. S. Matulis — 15 svarų, ir dr. S. Kuzminskas — 10 svarų.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja

Šia proga pranešama, kad Studijų savaitei visi kambariai jau užsakyti ir nauji kandidatai nebepriimami.

Studijų Savaitei Rengti Komitetas

STUDIJŲ SAVAITĖS PRAMOGOS

Studijų Savaitės metu, kaip jau buvo pranešta, bus ruošiamas **literatūros vakaras-koncertas** ir **Tėvynės valandėlė.**

Literatūros vakaras-koncertas, kuriame be anksčiau skelbtųjų, dalyvauja solistai **N. Linkevičiūtė ir R. Daunoras** (akomponuoja **R .Lampsaitytė**), įvyks **rugpiūčio 4 d., ketvirtadienį, 20 val. Tėvynės valandėlė** ruošiama **penktadienį, rugpiūčio 5 d. 20 val.** Jos programą atliks **Los Angeles tautinių šokėjų ir dainininkų grupė.**

Abiejuose parengimuose kviečiami dalyvauti ir tie lietuviai, kurie nėra užsirašę dalyvauti Studijų Savaitėje.

Kadangi ruošiant Studijų savaitę susidaro daug nenumatytų išlaidų, tai svečiai, atvykę tik į literatūros vakarą arba į Tėvynės valanlėlę, turės mokėti už įėjimą po 1.50 sv.

Kviečiami ne tik Londono, bet ir tolimesnių apylinkių lietuviai.

Studijų Savaitė ir visi parengimai vyksta **Egham, Surrey, Kingswood Hall, Coopers Lane.**

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

BRADFORDE — liepos 17 d., 12.30 v. p. p.
NOTTINGHAME — liepos 10 d., 11.15 val., Liet. Židinyje.
WOLVERHAMPTONE — liepos 10 d., 18 val., Convent of Mercy, St. John's Square, Snow Hill.
NOTTINGHAME — liepos 17 d., 11.15 val., Liet. Židinyje.
DERBYJE — liepos 17 d., 14 val., Bridge Gate.
ECCLES — liepos 10 d., 12.15 val.
MANCHESTER — liepos 24 d., 9.15 val., lietuvių klubo patalpose.

LONDONAS

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO METINIS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, liepos 10 d. 5 valandą po pietų klubo patalpose (345A Victoria Park Road, London E9) kviečiamas metinis klubo narių susirinkimas, kuriame bus pateikta 1976/77 finansinių metų apyskaita ir renkama klubo vadovybė 1977/78 metams. Klubo nariai privalo su savimi turėti klbo nario pažymėjimą.

BRADFORDAS

DIDYSIS SĄSKRYDIS

Didysis lietuvių — giminių ir bičiulių sąskrydis šiais metais, kaip buvo nutarta DBLS-gos suvažiavime, rengiamas **Bradforde rugpiūčio 13 d.**

Sąskrydis įvyks didelėje ir gražioje Victoria Hall salėje, Shipley (2 mylios nuo Bradfordo).

Sąskrydžio programoje koncertinė-meninė dalis ir pasilinksminimas-šokiai su visais kitais priedais.

Sąskrydžio pradžia 5.30 val. vak. Pabaiga 12 val.

Sąskrydis rengiamas anksčiau, nes vėliau negalima buvo gauti tinkamos salės.

Visi, vietovių vadovybės ir pavieniai asmenys, maloniai kviečiami pradėti ruoštis tradiciniame sąskrydyje dalyvauti.

Rengėjai: DBLS skyrius ir Vyčio klubas

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtųjų tautų komitetas, reprezentuojąs Baltarusiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Ukrainą ir Vengriją, nutarė tą savaitę pradėti liepos 17 d., sekmadienį, 2.30 val. p. p. anglikonų katedroje.

Šiose pamaldose dalyvaus visų minėtų tautų dvasiškiai, aktyviai dalyvaudami maldų apeigose. Būtų labai gražu, kad pamaldose ir eisenoje dalyvautų ko daugiau lietuvių.

KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Bradfordo Vyčio klubo valdyba šaukia pusmetinį narių susirinkimą, kuris įvyks liepos 24 d., 2.30 val. p. p. Vyčio klubo salėje.

Dienotvarkėje — klubo valdybos pranešimas ir diskusijos.

Prašome visus klubo narius gausiai dalyvauti.

Vyčio klubo valdyba

MANCHESTERIS

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Liepos 9 d., šeštadienį, 5 val. vakarą L. K. V. S-gos „Ramovės" Manchesterio skyrius rengia M. L. S. klube

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMĄ.

Programoje bus paskaita ir meninė dalis.

Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti į minėjimą.

Skyriaus valdyba

IŠVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS

Birželio 18 d. Manchesterio Liet. Kultūros Koordinacinis k-tas surengė išvežtųjų minėjimą, kuris įvyko Mostono katalikų kapinėse ir lietuvių klube. Dalyvavo lietuviškos organizacijos su vėliavomis ir daug publikos, iš viso 54 žmonės.

Kunigai V. Kamaitis ir A. Putcė perskaitė atitinkamas maldas ir sugiedojo Marija, Marija. Visų Manchesterio ir apylinkės lietuvių vardu prie paminklinio lietuvių kryžiaus padėjo bendrą gėlių ir rūtų vainiką, kuris buvo papuoštas tautine juosta. Žmonės į vazas pridėjo daug gėlių. Čia esančios lietuvių kapinės ir paminklinis kryžius yra tapęs Manchesterio lietuvių šventove, kurioje ypatingomis progomis apsilankome.

Čia dar kartą buvo prisiminta lietuvių tautos tragedija bei rusų okupacijos pasėkos. Kun. V. Kamaitis meldė Viešpatį, kad būtų Lietuvai tuoj sugrąžinta laisvė ir nepriklausomybė.

Ta pačia proga buvo pašventintas lietuvių kapų paminklas, ant kurio bus rašomos čia besiilsinčiųjų pavardės. Paminkle yra vaizduojama Aušros Vartų Marija. Taip pat pašventintas ir A. ir O. Petkevičių naujai pastatytas paminklas ant jų šeimos kapo.

Tolimesnis minėjimas vyko lietuvių klube. Jį atidarė DBLS Manchesterio skyr. pirm. A. Jaloveckas. Visi žuvusieji už Lietuvos laisvę buvo pagerbti tylos minute.

Vaizdingą žodį apie minimus įvykius angliškai ir lietuviškai tarė kun. A. Putcė, kartu pareikšdamas, kad minėdami šiuos mūsų tautai nemalonius įvykius, parodome pasauliui, kad mes dar esame gyvi ir norime gyventi.

Lietuvių išvežimo dienos lietuvių tautai yra gedulo dienos.

Minėjimas baigtas tautos himnu.

Vėliau vyko nuotaikus pasižmonėjimas, kurio metu skautai savo reikalams pravedė loteriją.

NEBUS PAMALDŲ

Nuo 1948-jų metų kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, o kartais ir dažniau, buvo laikomos Notre Dame seselių vienuolyne lietuviškos pamaldos. Dabar vienuolyną, kadangi ten buvo mergaičių gimnazija, perėmė valdžia, ir koplyčia pasidarė mums neprieinama.

Nuo šio laiko pamaldos bus laikomos lietuvių klube ta pačia tvarka kaip vienuolyne pas seseles.

Pamaldų laiką paskelbs kun. V. Kamaitis.

A. P-kis

L. F. R. POBŪVIS

Birželio 25 d. Lietuvių Filmo ir Radijo vienetas surengė M. L. S. klube puikų pavasario šventės pobūvį — balių, kuriame dalyvavo daugiau kaip 40 žmonių. Ta pačia proga pirmą kartą Manchesteryje buvo klubo kieme pravestas šautuvų ir pistoletų prizinis šaudymas. Taurę laimėjo V. Bernatavičius. Jis atidarė ir pravedė pobūvį.

Pobūvio stalus skoningai paruošė M. Pažėrienė ir V. Gedvilienė, palaimino kun. V. Kamaitis.

Pobūvio metu L. F. R. vienetą sveikino ir sėkmingos veiklos linkėjo J. Maslauskas, liet. klubo pirm. V. Kupstys ir ypatingai gražų žodį tarė ramovėnų pirm. K. Murauskas.

Visą puikią nuotaiką palydėjo skambi daina.

Skautai savo reikalams pravedė pasisekusią loteriją.

L. F. R. vienetas įtemptai darbuojasi ir savo veiklą plečia. Linkime sėkmės.

Ta pačia proga L. F. R. vienetas nuoširdžiai dėkoja savo rėmėjams ir visiems tiems, kurie prisidėjo prie šio pobūvio paruošimo ir pasisekimo.

A. P-kis

STOKE-ON-TRENT

JAUNOJI VALDYBA NESNAUDŽIA

Greičiausia patarlėse yra žiupsnelis teisybės. Štai šio skyriaus plačiai išsimėtę lietuviai birželio pradžioje išsirinko naują — jauną valdybą. Sakoma, nauja šluota švariai šluoja. Kaipgi netikėti, jei ši valdyba padarė jau du posėdžius. Pirmajame pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Dargis vicepirm. ir diskoteko rengėjas J. Zaveckas, sekretorius J. Repšys (buvęs auklėtinis), finansų ir turto sekretorius J. Andriuškevičius ir jaunimo bei pramogų organizatorius R. Kamarauskas. Šis paskutinis jaunuolis turi sunkų uždavinį: nusipirkęs namą ir nusižiūrėjęs sau širdies valdovę, žada rugsėjo mėnesį iškelti vestuves...

Antrame posėdyje energinga valdyba nukaišė gaires atliktiesiems darbams. Pirmiausia, sutelkti ir išleisti skautus ir jaunimą į stovyklą Sodyboje (jau turi 12 provizorinų kandidatų). Toliau, jau užsakyta salė dviems parengimams: susitelkimui ir susipažinimui jaunimo, kurio čia priskaitoma apie 40. Parengimai įvyks dabar ir lapkričio mėn. karalienės Sidabr. jubiliejui atžymėti. Pasiskirsčiusi rajonais, valdyba medžioja keleivius 40 vietų autobusui užpildyti į Bradfordo sąskrydį. Na ir galutiniam metinių darbų apvainikavimui surengti šeimyninį Naujų Metų sutikimą ir pobūvį gruodžio 31 d.

Mes senesnieji net žado netekom. Žmonių ir jėgų, pasirodo, mes turim. Jei ir toliau taip dirbsime, tai įspėjame Manchesterį, Bradfordą ir kitus galinguosius — laikykitės!

V. A.

VOKIETIJA

JAUNIMO SEMINARAS BAD WOERISHOFENE

Muencheno tautinių šokių grupė „Ratukas" surengė 17-19 birž. liet. jaunimo suvažiavimą savo gydyklomis pagarsėjusiame Bad Woerishofeno miestelyje, apie 100 km nuo Muencheno. Ši Bavarijos Alpių papėdėje esanti vietovė užsienio lietuviams labiau žinoma kaip nuolatinė Vakarų Europos lietuvių katalikų vyskupo Antano Deksnio rezidencija. Suvažiavimo renginiai vyko kunigo A. Bungos vadovaujamos parapijos jaunimo namuose, esančiuose Lietuvos vardu pavadintoje aikštėje.

Tuo pat metu Bad Woerishofene buvo sukviestas ir Vakarų Europos Lietuvių Sielovados kunigų ir pasauliečių suvažiavimas. Tat abu renginiai rado progos kai kurias paskaitas išklausyti ir diskutuoti drauge, kartu žiūrėti filmo apie Lietuvą, išklausyti koncerto ir t. t.

Pirmiausia vyko bendras simpoziumas, tema **„Jaunimo dalyvavimas pamaldose ir bažnytinėje veikloje".** Simpoziumui vadovavo kun. dr. J. Duoba, MIC. Referatus skaitė „Ratuko" jaunimas: abiturientė Violeta Hermanaitė, Marijus Dresleris ir Kristina Pauliukevičiūtė. V. Hermanaitės tema buvo „Asmeniškas lietuviškų pamaldų išgyvenimas". Jai lietuviškos pamaldos mielesnės už vokiškąsias, nes čia susirenka mažas būrelis, kas sudaro šeimos nuotaiką, visi pažįstami. Lietuvių kalba — tai dalis tolimos tėvynės. Gali giliai susikaupti. Reiktų tik daugiau asmeniško užsiangažavimo visiems, kad tos pamaldos būtų gražesnės, patrauklesnės. M. Dresleris kalbėjo apie jaunimo mažą domėjimąsi lietuviškomis pamaldomis. Priežastys — tėvų spaudimas, technologija ir jaunimo egoizmas. Tikinčiam jaunimui Bažnyčia kaip institucija neįdomi, neatsakanti į gyvybinius klausimus. Ne jaunimas yra krizėje, o Bažnyčia. Psichologė K. Pauliukevičiūtė, kalbėdama apie jaunimą bažnytinėje veikloje, pažymėjo, kad jaunimas iš viso vengia organizacijos, yra per daug užsiėmęs, be to, egoistiškas. Visur teikia klausimą: „O kas man i što?" Kritikuoja Bažnyčią, kaip instituciją, suakmenėjusią cenzūrą, neatsižvelgia į moralinius konfliktus. Bažnyčia nepriima pasaulio kaip partnerio, bet jaučiasi teisėja, autoritetas. Ir ji įžiūrėjo krizę religinėje institucijoje.

Sekanti tema, svarstyta vien jaunimo tarpe, buvo **pogrindinė spauda Lietuvoje.** Paaiškėjo, jog Vakaruose yra žinomi septyni pogrindiniai leidiniai: „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", „Aušra", „Laisvės šauklys," „Lietuvos Balsas", „Dievas ir Tėvynė", „Varpas" ir kunigams skirtas laikraštis „Tiesos Kelias" Tačiau Vakarus yra pasiekę tik „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 27 numeriai, „Aušros" 6 numeriai ir „Tiesos Kelio" vienas numeris. Suvažiavimo dalyviai buvo susipažinę namuose su atskirų „Kronikos" ir „Aušros" numerių turiniu ir apie tai darė pranešimus. Nagrinėjant „LKB Kroniką", buvo kreipiamas dėmesys į tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje, į valdžios jiems taikomas represijas ir bausmes bei pasipriešinimą tokiems tarybinių įstaigų veiksmams. Pranešėjus apie „Aušrą" labiausiai domino jos pasisakymai tokiais tautiniais klausimais, kaip nepriklausomybės praradimas, rusinimas ir lietuviškumo išlaikymas.

Vieną paskaitą-pranešimą padarė lietuvių jaunimą remiančios vokiečių katalikų organizacijos „Ackermann Gemeinde" referentas jaunimo reikalams W. Kloetzl. Svečias išdėstė minėtos organizacijos sandarą ir tikslus, ypač išryškindamas, kad remiant emigrantų jaunimą, siekiama pagilinti draugystę tarp atskirų tautinių grupių ir vokiečių jaunimo. Jis pabrėžė ir tautinių tradicijų išlaikymo svarbą, nes jos praturtinančios ne tik išeivių, bet ir juos priglaudusio krašto kultūrinį gyvenimą.

Dėkingumo ženklan, „Ratuko" seniūnė Kr. Pauliukevičiūtė įteikė p. Kloetzl lietuviškų plokštelių.

Sociologijos daktaras Kajetonas Čeginskas skaitė paskaitą „Lietuvybės išlaikymas ar integracija?" Apžvelgdamas lietuvybės išlaikymo problemas išeivijoj, paskaitininkas nurodė, kad jos padėtį Lietuvoje reikėtų nagrinėti atskirai. Jis pastebėjo, kad lietuvybei silpnėjant, stiprėja integracija. Tačiau statistinių duomenų apie tai nesą. Todėl buvo labai įdomu, kai, palyginimui, prelegentas supažindino klausytojus su Anglijos žydų bendruomenės moksline konferencija tautinio išlikimo klausimu. Anglijos žydai susiduria su panašiomis integracijos problemomis, kaip ir išeivijos lietuviai. Ir pas žydus yra labai aštrus mišrių šeimų klausimas, nes tokių šeimų vaikai labiau nutausta. Žydų mokslinės konferencijos dalyviai spėja, kad iki šio šimtmečio pabaigos trečdalis jų krašto žydų nutautės. Dr. Čeginskas darė išvadą, kad integracija, galutinoj sąskaitoj veda į asimiliaciją, todėl reikia daugiau pastangų tautiškumo išlaikymui, pasinadojant organizacijomis.

Vakaro programose buvo rodomas NDR televizijos filmas apie religinę padėtį Lietuvoje, dalyvauta Bad Woerishofeno „Vasaros šventėje" ir vyko koncertas, į kurį buvo pakviesti ir vietos vokiečiai. Naujas lietuvių kompozitorių estradines dainas dainavo Violeta Rakauskaitė, o fleita grojo Petras Odinis. Be kitų kompozicijų, skambėjo Dvariono bei Kačanausko kūriniai. Sekusiame pasilinksminime gitara grojo Kęstutis Ivinskis. Jis pritarė ir jaunimo dainuojamoms dainoms.

Koncelebracinėmis mišiomis ir vyskupo A. Deksnio pamokslu užbaigti abu suvažiavimai.

M. L.

Skautiškuoju keliu

SUKAKTUVINĖS IŠKILMĖS

Birželio 25-26 d. d. Manchesterio klubo salę užpildė skautai, Filmų ratelio vadovai ir visuomenės atstovai. Prasidėjo 15-kos metų skautų atsikūrimo minėjimas.

Sesių vadovė J. Traškienė su Manchesterio skautėmis greitai suorganizavo bazarą ir loteriją. Filmų ratelio vadovai J. Verbickas ir V. Bernatavičius su padėjėjais sporto aikštelėje suorganizavo žaidimus ir sporto varžybas. Šaudymo ir kitose varžybose dalyvavo ir iš toliau atvykę svečiai: G. V. O' Brien su jaunuoju skautuku iš Londono, skautininkas St. Br. Vaitkevičius iš Peterborough ir kt. Bazaro ir loterijos lėšos paskirtos kelionei į stovyklą ir kitokiai veiklai.

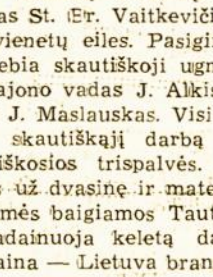

Po visų įvykių — kavutė. Stalai, kuriuos palaimino kun. V. Kamaitis, apkrauti skaniais valgiais. Žodį taria klubo pirm. Vl. Kupstys. J. Verbickas skelbia sporto ir šaudymo rezultatus. Daugiausia taškų surinkusiam V. Bernatavičiui įteikiama taurė. St. Br. Vaitkevičius padėkoja rengėjams ir šeimininkėms. Gražių žodžių paberia Ramovėnų vardu K. Murauskas. Skamba dainos ir juokas.

Sekmadienio rytą kun. V. Kamaitis atnašauja mišias klubo salėje. Giesmėms vadovauja A. Jakimavičius. Mišioms patarnauja uniformuotas skautas A. Kupstys. Pamaldos baigiamos Marijos giesme. V. Motuza visus nufotografuoja.

Pietus paruošė I. ir A. Gerdžiūnai. Patarnauja Manchesterio skautės. Tuo metu pasirodo ir Londono svečiai: rajono vadas J. Alkis ir skautai R. ir E. Šovos. J. Maslauskas padėkoja už skanius skautiškus pietus.

Prasideda 15-kos metų skautų atsikūrimo (Manchesteryje minėjimo iškilmės. Šalia trispalvės išsirikiuoja „Živilės" ir „Maironio" vienetų vėliavos.

Rajono Seserijos vadeivė J. Traškienė apibūdina iškilmių reikšmę. Raportas. Skautininkas St. Er. Vaitkevičius pakviečiamas į vienetų eiles. Pasigirsta įsakymai, užsižiebia skautiškoji ugnelė...

Kalba Rajono vadas J. Alkis, St. Vaitkevičius ir J. Maslauskas. Visi kalbėtojai linki tęsti skautiškąjį darbą ir budėti prie lietuviškosios trispalvės. Padėkojama visiems už dvasinę ir materialinę paramą. Iškilmės baigiamos Tautos himnu. Skautai padainuoja keletą dainų. Paskutinioji daina — Lietuva brangi. Į ją įsijungia visi dalyviai. Jaunimas skirstosi su šypsniais veiduose.

Vyksta skautų ir jaunimo vadovų pasitarimas. Dalyvauja: J. Alkis, J. Traškienė, I. A. Gerdžiūnai, A. Jakimavičius, R. E. Šovos ir J. Maslauskas. Plačiai aptariama skautų-jaunimo stovykla ir jos programa. Į stovyklą laukiama svečių iš Vokietijos, JAV ir kitur. Tikimasi, kad dalyvių skaičius pasieks 150.

Niekada nepailstą Vl. Kupstys ir J. Traškienė pavaišina alučiu ir užkandžiais. Ačiū jiems už tai.

J. M.

AUKOS MANCHESTERIO SKAUTAMS

A. B. Rimeikis £5.00, K. M. Pažėra 3.00, D. Jelinskas 2.00, Alb. Miliūnas 2.00, D. Banaitis 1.50, Vl. Kupstys 1.00, St. Lauruvėnas 1.00, Ant. Jaloveckas 1.00, Ald. Podvoiskienė 1.00, O. D. Dainauskas 1.00, Br. Barauskienė 1.00, I. Gedvila 1.00, V. Motuza 1.00, A. Paškauskas 1.00.

Skautiškos idėjos rėmėjams nuoširdus skautiškas ačiū.

s. A. Jakimavičius

AUKOS SKAUTŲ-JAUNIMO STOVYKLAI

Londono Moterų Sambūris „Dainava" per kasininkę P. Nenortienę prisiuntė skautų-jaunimo stovyklai £30 su jausmingais ir padrąsinančiais žodžiais ir linkėjimais. Dainavietėms tariame nuoširdų skautišką ačiū.

Manchesteryje vienas skautiškos idėjos rėmėjas, įteikdamas skautų rajono vadovybei auką £50, palinkėjo seniems skautų vadovams nepavargti ir tęsti skautiškąjį darbą, jungiant visą jaunimą į skautiškas gretas; budėti ir nepamiršti skautų šūkio — Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Kukliajam skautiškos idėjos rėmėjui reiškiame nuoširdų ir skautišką ačiū.

O. Ramonienė, nuolatos remianti skautiškąjį judėjimą lėšomis ir įvairiais darbais bei patarimais, skautų-jaunimo stovyklai aukojo £2.00, linkėdama visai rajono skautų-jaunimo vadovybei nepavargti ir tęsti šį naudingą darbą.

Niekad nepailstantieji rėmėjai D. O. Dainauskai, nors jau gyveną su „valdžios parama", skautų-jaunimo stovyklai aukojo £2.00, linkėdami saulėtos stovyklos ir sėkmingo darbo.

Mieliems rėmėjams skautiškai dėkojame.

Skautų-jaunimo stovyklos vadovybė

AUKOS KELIONEI Į AUSTRALIJĄ

Wolverhamptono visuomenė per E. Kaminskienę prisiuntė Anglijos Rajono atstovams į Australiją 26 sv. 25 p ir DBLS Wolverhamptono skyriaus valdyba 5 svarus. Iš viso 31 sv. 25p. DBLS Rochdalės skyrius per V. Motūzą prisiuntė 16 sv. 50 p. DBLS Derby skyrius per J. Levinską — 7 sv. 80 p. Peterborough visuomenė per St. Er. Vaitkevičių — 5.00 sv.

Reprezentantų-atstovų vardu skyrių valdyboms, nariams ir plačiajai visuomenei reiškiama nuoširdi padėka.

Apgailestaudami pranešame, kad aukų lapuose ne visų aukotojų pavardės išskaitomos, todėl negalime visų aukotojų vardais paminėti.

v. s. J. Maslauskas, Lėšų vajaus vadovas